De Zuid [redacted] Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 58. KAAPSTAD, ZATERDAG 8 SEPTEMBER 1888. NO. 5,096

Aan onze Inteekenaars te Fauresmith.

DE heer S. RORICH is aangesteld tot Agent van de *Zuid Afrikaan*, in de plaats van de "Fauresmith Board of Executors," die opgehouden heeft te bestaan.

HOFMEYR & REGTER.

Kaapstad, 7 Sept. 1888.

50 Eerste Klasse Ezels, van 2 en 4 jaar, groot en sterk.
5 Uitmuntende Trek- en Rijpaarden, Ruins.

OP WOENSDAG,

12 SEPTEMBER AANST.,

ZULLEN opgemelde Ezels en Paarden publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Deze Ezels en Paarden zijn door den Ondergeteekende persoonlijk uitgezocht uit de beste Stoeterijen in het Distrikt Harrismith, en verdienen de beste aanbeveling. Let op den naam.

P. J. F. BAARTMAN.

Paarl, 4 Sept. 1888.

J. S. Marais & Co., Afslagers.

DE Heeren J. S. MARAIS & Co., zullen

Op Dingsdag, 11 dezer,

Te KLAPMUTS STATIE, VERKOOPEN :—

45 Zware Slagtossen
90 Jonge en Trekossen
100 Extra Vette Schapen en Bokken,

Allen in puike konditie, uit Namaqualand.

THOS. GORDON.

6 September 1888.

12 Goedgeteelde Paarden, Hengsten en Ruins, gedresseerd.
4 Goedgeteelde Merries.
1 Paar uitmuntende Ezels

OP WOENSDAG,

12 SEPTEMBER A.S.

ZULLEN opgemelde Paarden en Ezels publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Onder de Paarden zijn 4 paar Blaauwschimmels, 1 paar Bruine en 1 paar Vossen, de aandacht waardig, en worden met zorg opgebragt door den heer H. J. VAN DER SPUIJ.

Paarl, 6 Sept. 1888.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Veldbloemen Tentoonstelling te Tulbagh.

ER zal eene Veldbloemen Tentoonstelling alhier gehouden worden op WOENSDAG, 12 DEZER, wanneer Goedkoope Retourkaartjes zullen worden uitgereikt van al de Staties tusschen Kaapstad, Eerste Rivier en Worcester.

Een Speciale Trein zal dien dag van de Kaapstad vertrekken om 8 uur v.m., en om 5.30 wederom Tulbagh Statie verlaten; ook zal een ander Eerste Rivier verlaten om 8.20 v.m. Voor het vervoer van Passagiers zal worden gezorgd.

G. J. JOUBERT,
Hon. Sec.

Tulbagh, 6 Sept. 1888.

BENOODIGD,

ONMIDDELLIJK, EEN ASSISTENT voor een Buiten Pakhuis. Moet Hollandsch en Engelsch kunnen Spreken, een goede hand Schrijven, en kennis van Boekhouden hebben.

Salaris te beginnen met £6 per maand met Logies en Kost.

Doe aanzoek per Brief, vergezeld van Getuigschriften, bij "Z," Kantoor van dit Blad.

BEVALLEN, te Caledon, op 31 Augustus 1888, de Echtgenoote van W. H. F. KLEIJN, van een Zoon.

GETROUWD met Speciale Licentie, te Kaapstad, op 3 dezer, door den Wel Eerw. heer STEIJTLER, PIETER JOHANNES CILLIE, oudste Zoon, van wijlen den heer A. P. CILLIE, van Wellington, met MARIA SARAH MAGDALENA CILLIE, oudste Dochter van den heer G. J. CILLIE, van Groenberg.

MALMESBURY.

Executeurskamer.

In den Insolventen Boedel van PIETER STEPHANUS DE VILLIERS.

DE Ondergeteekenden, in hunne capaciteit als Curatoren van bovengemelden Insolventen Boedel, zullen publiek ten verkoop aanbieden,

OP WOENSDAG,

19 SEPTEMBER E.K.,

DE PLAATS

"HONSWIJK,"
Gelegen nabij de Paarl,

Groot, ruim 256 Morgen, ruim beplant met Wijngaard, Vruchtboomen en overigens zeer bruikbaren Bouwgrond, terwijl er nagenoeg het geheele jaar door overvloed van Water is. De Gebouwen, zooals Woonhuis, Kelder, Stal en Wagenhuis, zijn allen in goede orde, en sommigen nog zeer onlangs gebouwd.

VERDER DE LOSSE GOEDEREN, als:—De teveld staande Oogst, de opbrengst van eenig Zaadkoorn en Zaadhaver, 2 Leggers Brandewijn, 15 Leggers Wijn.

LEVENDE HAVE:

6 Ezels
3 Paarden
20 Beesten
26 Varkens.

BOERDERIJGEREEDSCHAP:

1 Open Wagen
1 „ Kar
1 Kapkar
2 Dubbele-voor Ploegen
1 Enkele-voor do.
1 Egge
Zwingels en Tuigen.

KELDERGEREEDSCHAP:

6 Stukvaten
3 Vaten
3 Leggers
1 Brandewijnsketel
1 Kafmachine

Pikken, Graven, Stukken IJzer, Mandjes, enz., enz., alsmede eenig Huisraad, indien vereischt.

B. WETHMAR,
J. I. DE VILLIERS,
Gez. Curatoren.

Malmesbury, 4 Sept. 1888.

De hh. J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.

Bezoeken naar Buiten.

DR. BERKS T. HUTCHINSON (Doc. Den. Surg., Lic. Den. Surg. Irel.) Tandheelkundige, 2 Nieuwe Straat, Kaapstad; takbesigheid aan de Paarl (Mrs. Kruger's). Speciale bezoeken naar Malmesbury (Commercial Hotel), op den eersten Woensdag, Wellington (Commercial Hotel), op den derden Woensdag en Stellenbosch (Mrs. Wiums), den 15den van iedere maand om kunsttanden in te zetten, stoppen, uittrekken, enz.

GOED NIEUWS!

DE GRENDEL TER MARKT,

HAVE, ENZ.

In den Boedel van wijlen den heer JAN MAURITS SCHIETEKAT.

DE Executrice heeft de Ondergeteekenden gelast te verkoopen op

Dingsdag, 18 September,

TER PLAATSE,

De wijd en zijd gunstig bekende Plaats "DE GRENDEL," van de PLATTE KLOOF, met gedeelte van MAASTRICHT, in de Kaapsche Afdeeling, aan den Tijgerberg gelegen, en slechts een paar uurtjes rijdens van de Hoofdstad.

Hare oppervlakte meet 446 morgen, en het is niet voor Zaaiieuden alleen dat zij zoo uitmuntend is, maar ook voor hare voedzame weiden, die niet alleen de Koebeesten maar ook den Zak moeten vetmaken. De Voorvaderen waren mannen van gesond oordeel ook in het kiezen van den naam voor eene Plaats; en de Eigenaar van "DE GRENDEL" behoorde een baas, beroemd voor zijn Vee en Producten op de Markt te zijn. De Gebouwen zijn in orde en voldoende.

De MEUBELEN bestaan de gewone verscheidenheid.

De BOERDERIJ BENOODIGDHEDEN zijn 1 Bokwagen, Kap- en Bakkarren, Tuigen, Ploegen, Eggen, Zwingels, Pikken, Vorken, enz.

De LEVENDE HAVE bestaat 16 Paarden en Ezels, 20 Aanteelbeesten, 280 Schapen en Geiten, Fluimvee, enz.

De hh. J. J. Hofmeyr & Zoon, Afslagers.

ZEVEN JAARTJES.

ROOD EN WIT.

De HOOGSTE PRIJS gegeven door

J. EISENBACH.

6 Strandstraat,
Tegenover het Spoorweg Station.

UIT DE HAND TE KOOP.

De Plaatsen genaamd ELANDSKLOOF en BOSCH PLAATS, tezamen groot circa 7,057 Akkers, aan elkander grenzende en geheel omdraad.

DEZE Plaatsen zijn gelegen in het Paarlsche Distrikt, circa 6 mijlen van Hermon, 12 van Nel en 18 mijlen van de Paarlsche Stations, zijnde zeer geschikt voor Groot- en Kleinvee en een der beste in het Distrikt voor dat einde, hebbende loopen 1 water het geheele jaar door, beplant met circa 1,000 Eiken- en allerlei soorten Vruchtboomen, met groote Klip Ommuurde Tuinen en Kralen. Op beide Plaatsen zijn goedingerigte Woonhuizen, Stallen, Wagenhuizen en Buitengebouwen, er is ook Braakland voor circa 12 mudden Zaad.

ALSMEDE,

Stock, bestaanne uit circa 100 Aanteel Paarden, 100 do. Beesten en Trekossen, 500 do. Merino Schapen, 50 do. Varkens, Boerderijgereedschap, enz. Bovenstaande zijn allen te zamen uit de Hand te Koop.

Termen te vernemen bij de Makelaars de heeren JANSEN & Co. en A. C. TAYLOR, Kaapstad en bij den Eigenaar, den Ondergeteekende, Paarl.

A. B. DE VILLIERS, P.J. zn.

P.S. Er is meer Wild op deze Plaatsen dan op eenige ander in het Distrikt, ook Wilde Vogelstruizen.

Kennisgeving van Verhuizing.

DE HEEREN JOHAN JANSEN & CO.

ZIJN VERHUISD van de Standard Bank Gebouwe naar de KOLONIAAL MUTUAL NIEUWE GEBOUWEN in ADDERLEY-STRAAT. Ingang naar hun Kantoor van de Langemarkt straat.

KENNISGEVING.

KENNIS wordt hiermede gegeven dat de heer FRANK PLANT, toegelaten is als een VENNOOT in de FIRMA van WOODHEAD & Co., 28, 30 en 32 Strandstraat, en dat van en na dezen datum de stijl van de Firma wezen zal

WOODHEAD, PLANT & Co.

Kaapstad, 6 September 1888.

Gouvernements Springhengst

VOOR

De Kaapsche en omliggende Afdeelingen

DE diensten van dezen VOLBLOED SPRINGHENGST "BEATUS," onlangs door het Gouvernement ingevoerd, zullen ter beschikking zijn in de Kaapsche en omliggende Afdeelingen, van 1 OCTOBER A.S.

Het Paard zal vooreerst zijn Standplaats hebben op de PLAATS van den heer J. A. FAURE, "VERGENOEGD," EERSTE RIVIER, doch kan later verplaatst worden naar andere middelpunten, binnen bovengemeld bestek, om aanzoekers te gerieven, indien er genoegzame aanvraag voor is.

De KOSTEN van Dekken zijn £2, vooruit betaalbaar aan den naasten Civielen Commissaris.

Voor Grazing van Merries naar den Hengst gezonden, zal EEN PENNY per dag per Merrie gechargeerd worden door den heer FAURE; doch voor Merries die Stalling en Voeder moeten hebben, moeten speciale schikkingen gemaakt worden.

N.B. Ofschoon behoorlijke zorg genomen zal worden, is het Gouvernement GEENSZINS VERANTWOORDELIJK voor de veiligheid van Merries gestuurd om gedekt te worden.

A. FISCHER,
Secretaris voor Landbouw.

Kaapstad, 20 Aug. 1888.

UNION LINIE KONINKLIJKE MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland Via Madeira, om den anderen Woensdag om 4 uur n.m., te St. Helena en Ascension als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

"MEXICAN," Kapt. LARNER, 10 September via St Helena en Madeira.
"SPARTAN," Kapt. WATT, 3 October, via Madeira alleen.
"ATHENIAN," Kapt. RAINSBRIDGE, 17 October, via St. Helena en Madeira.
"TARTAR," Kapt. TRAVERS, 31 October, via Madeira alleen.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND, geldig voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passagiersprijs.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoomboten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat.

THOS. E. FULLER,
Algemeene Doctooder voor S. Afrika.

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST

"Castle Mail Packets" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, via Lissabon, Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Sept. 12.—PEMBROKE CASTLE, Kapt. J. C. ROBINSON, via Lissabon.
Sept. 26.—NORHAM CASTLE, Kapt. ——, via St. Helena, Ascension en Madeira.
Oct. 10.—GARTH CASTLE, Kapt. J. D. JEFFRIES, via Lissabon.
Oct. 24.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. J. B. HARRISON, via Madeira.

Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agentuur van de CASTLE MAILBOOT-MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

PROTECTEUR

Brand Assurantie Maatschappij, Beperkt.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Deelhebbers.

OVEREENKOMSTIG de 25ste Sectie van de Akte van Overeenkomst,—Wordt kennis hierdoor gegeven dat de Jaarlijksche Algemeene Vergadering op het Kantoor van de Maatschappij zal gehouden worden,

OP WOENSDAG, 3 OCTOBER 1888,

TE TIEN URE V.M. PRECIES.

Ten einde een Algemeenen Verslag en Rapport van de Zaken der Maatschappij, voor het jaar eindigende op 31 Augustus 1888, van de Directeuren te ontvangen, om het Dividend te verklaren, Drie Directeuren in plaats van hen die aftreden te kiezen en Twee Auditeurs aan te stellen. De aftredende Directeuren zijne de heeren PAUL DE VILLIERS, R. MIJBURGH en F. J. B. LANGERMAN, maar die volgens de 21ste Sectie van de Akte van Overeenkomst herkiesbaar zijn.

De aftredende Auditeuren zijn de heeren S. V. HOFMEYR en G. W. STEIJTLER, die ook herkiesbaar zijn.

De namen van Auditeuren als Directeuren te worden voorgesteld, moeten schriftelijk aan de Directeuren bekend gesteld worden, op of vóór Dingsdag, 4 September aanst.

Op last van de Directie,

S. J. DE KOCK,
Secretaris.

Kaapstad, 17 Aug. 1888.

J. S. HOOGENDOORN.

AANSPREKER, ENZ.

LEGRAFENISSEN aangenomen, Dood Kisten, Lijkkoets en Rouwkoetsen gereed, in zien kortst mogelijken tijd en tegen den billijksten prijs.

Loostraat, Kaapstad.

KAAPSCH Gouvernements Spoorwegen

TULBAGH Veldbloemen Tentoonstelling,

WOENSDAG, 12 SEPTEMBER 1888.

OP WOENSDAG, 12 September, zullen Speciale Treinen in verband met bovengemelde loopen als hieronder vermeld, en Retoerkaartjes, Eerste en Tweede Klas, zullen uitgegeven worden tegen Enkelen Prijs.

HEEN.	v.m.	TERUG.	n.m.
Kaapstad	8.0	Tulbaghweg	5.30
Zoutrivier	8.7	Piketbergweg	5.46
Durbanweg	8.30	Hermon	6.14
Kraaifontein	8.50	Wellington Aankomst	6.54
Muldersvlei	9.10	Wellington Vertrek	7.0
Klapmuts	9.22	Lady Grey Brug	7.18
Paarl	9.42	Paarl	7.26
Lady Grey Brug	9.50	Klapmuts	7.44
Wellington Aankomst	10.10	Muldersvlei	8.8
Wellington Vertrek	10.17	Kraaifontein	8.26
Hermon	10.56	Durbanweg	8.48
Piketbergweg	11.22	Zoutrivier	9.8
Tulbaghweg	11.37	Kaapstad	9.15

Een Speciaal Trein in verband met bovengemelde te Muldersvlei zal van Kuilsrivier vertrekken te 6.45 v.m., Eersterivier, 7.20 v.m. Lyndoch, 7.30 v.m., Vredenburg, 7.55 v.m. en Stellenbosch, 8.30 v.m. Retoerkaartjes tegen enkele prijzen zullen ook uitgegeven worden te Worcester en de tusschen Staties tot aan Ceres, insluitende, per Treinen die van de vorige Statie, te 1.10 en 10.20 v.m. vertrekken en op de Malmesbury Taklijn, van deze Statie vertrekkende te 6.20 v.m. Een Trein zal te Muldersvlei wachten voor de Stellenbossche lijn in verband met den terugkeerenden Specialen Trein van Tulbaghweg.

Alle Kaartjes zijn gangbaar voor Retoer met eenig Trein op den volgenden dag.

A. W. HOWELL, Directeur van Dienst.

Kantoor van den Directeur van Dienst, Kaapstad.

ZEE PUNT HOOGE SCHOOL VOOR MEISJES,

NABIJ KAAPSTAD.

PRINCIPALE ... ... MISS PILLINER.

HET doel dezer School is om eene degelijke praktische en liberale opvoeding te geven, naar de beste methoden, en door middel van een Staf bekwame Onderwijzers.

Kinder Garten, Reaal School, en Hooger Departement.

PROFESSOREN:—Piano, de heer T. BARROW DOWLING, "Royal Academy van Muziek"; Viool, Herr WALTHER; Zingen, de heer CLEMENTS, "Guildhall School van Muziek"; Latijn en Matriculatie Onderwerpen, Wel-Eerw. J. G. SUTTON, B.A., Cambridge; Duitsch, Miss KOLBE; Fransch, Madlle MARION; Hollandsch, Wel-Eerw. E. Z. J. DE BEER; Teekenen en Schilderen in Olie en Water Verven van Natuur, Miss PILLINER.

Leerlingen worden speciaal voorbereid voor de Universiteits, Onderwijzers, en Schoone Kunst Examinas.

Het voorregt van eene gezonde woning aan de *Zee* en *Zeebaden*, wordt hiermede aangeboden aan een beperkt getal Boarders.

Klassen voor Handwerk en Dressmaking.

Voor verdere en volledige informatie vervoege men zich bij de Principale als boven.

BLOEM VAN ZWAVEL, ENZ., ENZ.

De Ondergeteekenden bieden thans aan:

Brandram's Beste Bloem van Zwavel, in Vaten en Vaatjes.
R. M. ROSS & Co's Patente Dubbel Voor Wijngaard Ploegen.
R. M. ROSS & Co.'s Patente Wijngaard Paarden Schoffel.

ALSOOK,

De Massey Co.'s beroemde Maaimachines, de goedkoopste en ligste in de Markt.

De Massey Co.'s Zelfbinder en Maaijer.
Albion Maaimachines, thans tot £25 verlaagd.

Wij zouden Boeren aanraden een order voor bovenstaande vroeg te zenden.

R. M. ROSS & CO.,

STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

De heer GRAAFF aan de Kaapstadsche Kiezers.

Kaapstad, 7 Sept. 1888.

Aan den heer J. WOODHEAD, Burgemeester der Kaapstad en de vele andere heeren Kiezers aan de Kaapstad die een Requisitie aan mij geteekend hebben.

MIJNE heeren!—Ik wil u mijn opregten dank betuigen voor de eer die gij mij hebt aangedaan door uw verzoek dat ik mij verkiesbaar zou stellen als Lid der Wetgevende Vergadering voor de Kaapstad op de aanstaande Algemeene Verkiezing voor gemeld ligchaam.

Het smart mij dat ik geen volle vrijheid meen te hebben om zoo gewigtig een verantwoordelijkheid te aanvaarden als de vertegenwoordiging van de Hoofdstad der Kolonie. De belangrijke vervulling van de pligten van zulk een positie eischen zooveel aandacht, dat ik met het drukke werk in mijn bezigheid er mij niet zoozeer aan zou kunnen wijden als, mijns inziens, de pligt is van een ieder die het welzijn van Stad en Land behartigt, en de verantwoordelijkheid op zich neemt om in de Wetgevende Vergadering een der zetels voor de Kaapstad te bekleeden.

Ik heb het noodig geacht om zoo vroeg een antwoord te zenden, daar ik verneem dat vele uwer, in het geval dat ik mij niet verkiesbaar stel, van plan zijn een ander Kandidaat te stellen.

Geloof mij, den Uwen,

D. P. DE V. GRAAFF.

Kaap-Koloniale Tak

VAN DE

Maatschappij tot bevordering der Handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika.

9 St. Georgestraat, Kaapstad.

INVOER. UITVOER

STELLENBOSCH.

VERKOOPING

VAN

Kostbaar Vastgoed.

DE heer HUBERTUS ELFFERS, Stellenbosch verlaten hebbende, heeft besloten zijn Vastgoed publiek te laten verkoopen. Dientengevolge zal eene Verkooping daarvan te Stellenbosch, gehouden worden,

OP DONDERDAG,

20 SEPTEMBER 1888,

beginnende in de Dorpstraat, onmiddellijk na aankomst van den morgentrein van Kaapstad.

Het Eigendom te worden verkocht is als volgt:—

DORPSTRAAT.

1. Woonhuis en Tuin, tegenwoordig bewoond door den Assistent Resident Magistraat, de heer C. J. ROUX. Het is een zeer verkieslijk Huis, en bevat Voorkamer, Eetkamer, 3 Slaapkamers, Keuken, Dispens, Stal, enz., enz., met Water uit het Reservoir aangelegd.

2. Woonhuis en Grond, tegenwoordig bewoond door Miss DU TOIT. Dit is ook een zeer verkieslijk eigendom. Het Huis bevat Zitkamer, Eetkamer, 2 Slaapkamers, Keuken, Dispens, enz., enz., met Water uit het Reservoir aangelegd.

3. Woonhuis en Tuin, bewoond door Professor CHARLES MURRAY. Dit is een buitengewoon fraai eigendom. Het bevat Eetkamer, Zitkamer, Studeerkamer, 5 Slaapkamers, 1 Buitenkamer, Keuken, 2 Dispensen, Stal, Kar Schuur, enz., enz., met Water uit het Reservoir aangelegd.

KERKSTRAAT.

Huis en Tuin, onlangs bewoond door den heer ELFFERS en Familie. Het Huis is zeer ruim en heeft twee Verdiepingen waarvan de onderste Verdieping Voorkamer, Eetkamer, Zitkamer, Studeerkamer, Keuken, Dispensen, Buitenkamer, Stal, enz., enz. en bovenste Verdieping elf Slaapkamers bevatten. In den Tuin is een fraaije Pisangboord.

Al deze Eigendommen zijn gelegen in het beste gedeelte van Stellenbosch en zijn alles wat te wenschen is wat aangaat ligging, eenzaamheid en gezondheids maatregelen.

De Koopkonditiën zullen op den dag der verkooping verkrijgbaar zijn.

Intusschen worden zij die van voornemen zijn te koopen, of zij die verdere inlichtingen verlangen, verzocht niet schroomvallig te zijn om met den Ondergeteekende te communiceren aan zijn Kantoren in Kaapstad of Stellenbosch, naar het hun 't best gelegen komt.

G. MONTGOMERY WALKER,
Procureur voor den heer ELFFERS.

P. J. BOSMAN, AFSLAGER.

DE PAARLSCHE

Brand Assurantie & Trust Maatschapp

Westelijke Prov. Bank Gebouwen.

Opgerigt den 15den October, 1873.

KAPITAAL £40,000.

DIRECTEUREN:

De Wel-Edele heer B. P. DU PLESSIS, Voorzitter
De Wel-Edele heeren

J. R. DE VILLIERS,	J. J. ALBERTYN,
J. D. BOSMAN,	W. A. JOUBERT,
P. J. WESSELS,	S. J. VAN DER SPUIJ,
E. G. REYNEF,	M. SMUTS DU TOIT.

BRAND DEPARTEMENT.

AANZOEKEN voor de Verzekering van Los- en Vastgoed tegen verlies of schade door Brand zullen dagelijks ontvangen en Polissen uitgereikt worden op zeer voordeelige termen.

TRUSTDEPARTEMENT.

Voor de Administratie en Bereddering van Boedels en ander eigendom, als Executeuren, Curatoren, Redderaars, Voogden of Agenten op de liberaalste voorwaarden.

Beleeningen toegestaan op Eerste Verband van Vastgoed.

Directeuren komen elken Woensdag bijeen voor bezigheden.

J. I. DE VILLIERS, A.F. m., Secr

Goedkoope Kleeren

WAAR kan men een Goedkoop Pak Kleeren krijgen? Bij F. Tyfield, Breestraat, Hoek van Langemarktstraat, waar Pakken Kleeren, Hemden, Stevels, Gouden en Zilveren Horologes, ja van alles te krijgen is. *Groote afslag toegestaan.*

MONTAGU.

G. P. VAN ZIJL,
Vendu-Afslager en Algemeen Agent
Kantoor: Westelijke Provinciale Bankgebouw, Montagu.

VERKOOPINGEN.

SEPTEMBER.

8.—Parade, Kaapstad, Hollandsche Boeken,—Jones & Co., Afslagers.

11.—Kaapstad, Huisraad, Wijn, enz., in den boedel van H. J. Bam,—J. J. Hofmeijr & Zoon, Afslagers.

11.—Klapmuts Statie, Ossen, Schapen en Bokken, van Thos. Gordon,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

12.—Klapmuts Statie, Paarden en Ezels, van H. J. van der Spuij,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

12.—Elizabethsfontein, distrikt Clanwilliam, Losgoed, Levende Have, enz., in den boedel van wijlen M. M. Burger, geb. Smit,—E. Rood, Afslager.

12.—Heidelberg, Vastgoed, in den insolventen boedel van A. P. B. van Niekerk,—Helm en Du Preez, Afslagers.

12.—Klapmuts Statie, Ezels en Paarden, van P. J. F. Baartman,—J. S. Marais & Co, Afslagers.

17.—Over Hexrivier, Vastgoed, van D. F. Naude,—J. J. Theron, Afslagers.

18.—De Grendel, Kaapsche Afdeeling, Vastgoed, Levende Have, enz., in den boedel van wijlen J. M. Schietekat,—J. J. Hofmeijr & Zoon, Afslagers.

19—20.—Groot Lemoenkop, afdeeling Calvinia, Levende Have, Losse Goederen, enz., in den boedel van wijlen H. Husselman,—E. B Watermeijer, Afslager.

19.—Honswijk, nabij de Paarl, Vaste en Losse Goederen, Levende Have, Boerderijgereedschap, enz., in den insolventen boedel van P. S. de Villiers,—J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.

19.—Leeuwfontein, distrikt Sutherland, Vaste en Losse Goederen, Levende Have, enz., in de insolvente boedels van F. R. en J. F. Roussouw,—J. Theron, Afslager.

20.—Stellenbosch, Vastgoed, van den heer H. Elffers,—P. J. Bosman, Afslager.

21.—Compagnesdrift, Clanwilliam, Vaste en Losse Goederen, Levende Have, enz., in den insolventen boedel van J. D. Van Zijl,—C. M. Fryer, Afslager.

29.—Clanwilliam, Vaste en Losse Goederen, in den boedel van wijlen mej. M. A. van Wijk,—L. G. R. Pocock, Afslager.

GETIJTAFEL VOOR TAFELBAAI.

SEPTEMBER 1888.

MAANSVERANDERINGEN.

Nieuwe Mn. 6 Sept., 6.10 v.m | Volle Maan, 20 Sept., 6 38 v.m
Eerste Kw., 12 Sept., 11.14 n.m. | Laatste Kw, 28 Sept., 9.44 v.m

DATUM.	HOOG WATER. V.M.	HOOG WATER. N.M.	LAAG WATER. V.M.	LAAG WATER. N.M.
	u m	u m	u m	u m
1 Zaturdag	11 28	11 59	5 11	5 41
2 Zondag	— —	0 26	6 13	6 37
3 Maandag	0 48	1 10	6 59	7 21
4 Dingsdag	1 32	1 51	7 42	8 1
5 Woensdag	2 10	2 29	8 20	8 38
6 Donderdag	2 47	3 5	8 56	9 14
7 Vrijdag	3 23	3 42	9 33	9 51
8 Zaturdag	3 59	4 17	10 8	10 27
9 Zondag	4 37	4 56	10 47	11 7
10 Maandag	5 18	5 40	11 29	11 52
11 Dingsdag	6 4	6 31	— —	0 18
12 Woensdag	7 3	7 42	0 47	1 23
13 Donderdag	8 29	9 21	2 6	2 55
14 Vrijdag	10 11	10 58	3 46	4 35
15 Zaturdag	11 35	— —	5 17	5 52
16 Zondag	0 8	0 36	6 22	6 46
17 Maandag	0 56	1 17	7 7	7 27
18 Dingsdag	1 37	1 56	7 47	8 5
19 Woensdag	2 13	2 30	8 22	8 38
20 Donderdag	2 46	3 1	8 54	9 9
21 Vrijdag	3 16	3 32	9 24	9 40
22 Zaturdag	3 47	4 1	9 54	10 9
23 Zondag	4 16	4 31	10 25	10 40
24 Maandag	4 48	5 4	10 56	11 14
25 Dingsdag	5 23	5 42	11 33	11 52
26 Woensdag	6 1	6 23	— —	0 12
27 Donderdag	6 50	7 20	0 37	1 5
28 Vrijdag	7 54	8 37	1 37	2 16
29 Zaturdag	9 23	10 7	3 0	3 45
30 Zondag	10 49	11 25	4 28	5 7

MARKTPRIJZEN.

Van 7 September.

	£ s. d.		£ s. d.
Aardappelen, per mud	0 16 0	—	0 17 6
Boter, per lb.	0 1 2	—	0 1 4½
Eijeren, per 100	0 7 4	—	0 7 4
Eenden, per stuk	0 2 8	—	0 2 8
Groene Erwten, per bh	0 14 9	—	0 14 9
Hoenders, per stuk	0 1 10½	—	0 1 10½
Mielies, per mud	0 10 10	—	0 10 11
Peren, per 100	0 2 7	—	0 2 7
Uijen, per mud	0 15 0	—	0 15 9

Vrijdag, 7 Sept., 1 Wagen en 3 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 6 tot 7 Sept.

	£ s. d.		£ s. d
Aardappelen, per mud	0 12 0	—	0 17 9
Azijn, per ½ Aam	0 9 6	—	0 9 6
Beet, per bos	0 0 3½	—	0 0 3½
Boter, per lb.	0 1 0	—	0 1 4½
Beestevleesch, per lb.	0 0 2	—	0 0 3½
Biltong, per stuk	0 0 7	—	0 2 1
Bloemkool, per stuk	0 0 1	—	0 0 5
Citroenen	0 0 2	—	0 0 2½
Eijeren, per100	0 6 3	—	0 7 6
Eenden, per stuk	0 2 9½	—	0 3 6
Ganzen, per stuk	0 3 2	—	0 3 2
Groene Uijen, per bos	0 0 0½	—	0 0 0½
Hoenders, per stuk	0 1 6	—	0 2 3
Kalkoenen, per stuk	0 4 0	—	0 6 2
Kool, per stuk	0 0 3	—	0 0 4½
Klappers, per stuk	0 0 2½	—	0 0 2½
Limoenen, per 100	0 5 11	—	0 10 6
Patatas, per mud	0 7 7	—	0 10 1
Pompoenen, per stuk	0 0 3	—	0 0 3½
Peperwortels, per bos	0 0 3	—	0 0 3
Peterselie, per bos	0 0 0½	—	0 0 1½
Peren, per 100	0 4 2	—	0 5 0
Pisangs, per 100	0 2 0	—	0 4 4
Uijen, per mud	0 9 0	—	0 18 0
Varkensvleesch, per lb.	0 0 3	—	0 0 4
Zuurlimoenen, per 100	0 8 6	—	0 8 10

Hof van Insolventie.

NIEUWE INSOLVENTIES

Sept. 6.—Theunis Christoffel Botha Stofberg, van Zeekoevlei, distrikt Caledon, boer, baten, £408 12s.; schulden, £795 15s.; tekort, £387 3s.

6.—George Jackson Forsyth, koopman, te Uitenhage, baten, £548 7s. 8d.; schulden, £1,288 10s. 4d.; tekort, £470 2s. 7½d.

Lijst van Verbanden.

HYPOTHEKEN.

September.		
1 Cilliers, J S ...	Marsh, W ..	Roberts
SPECIALE.		
1 Skead, F H ... Cowling, W ... Skead & Cowling...	Stadsraad ...	Kaapstad
GENERALE.		
1 Mills, D W ... Mills, M ...	Dyer & Dyer ..	Transkei

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 8 SEPTEMBER 1888.

EEN LEZING OVER ZUID AFRIKA.

Van de lezing van den heer Merriman over het tegenwoordige en de toekomst van Zuid Afrika kunnen wij slechts een kort verslag geven. Daarentegen zal men in ons nommer van heden een derde en laatste deel vinden van een door ons vertaalde voorlezing van den heer M. L. Wessels over Zuid Afrikaansche geschiedenis, die onze lezers stellig ook daarom belangstelling inboezemen zal omdat de heer Wessels een echte zoon des lands is, die op den duur ook in het politieke de hem toekomende rol zal vervullen. Een voorlezing over geschiedenis is iets anders dan een geschiedkundig boek. Zij is van nature meer subjectief en dus meer partijdig, en wij beweren volstrekt niet dat het publiek aan alles wat men in de voorlezing van den heer Wessels vindt, zonder meer zijn zegel moet hechten. Maar in hetgeen bij de lezing welligt de meeste verstoordheid zal wekken—wat er in gezegd wordt over de zendelingen van het Londensche Genootschap,—vindt de heer Wessels steun bij het gezag van een bezadigd geschiedkundige als de heer Theal, en hij weet hulde te doen aan mannen wier politieke inzigten van de door hem gehuldigde Afrikaner denkbeelden verschillen, zoo als aan den heer Montagu.

Zoo men een leering in de voorstelling der feiten vinden kan die door den heer Wessels gegeven wordt, dan is het dat wijlen Jan Brand met zijn bekende zinspreuk gelijk had. Wie het regte zag, zoo als Sir Benjamin D'Urban, werd in het ongelijk gesteld, maar het regte werd later toch erkend en verwezenlijkt, Engeland maakte het Kolonisten en uitgeweken boeren lastig, maar die boeren hebben, ten deele tegen hun wil, onafhankelijkheid bekomen, en de Kolonisten hebben thans vrij wel dezelfde politieke voorregten als het Britsche volk in het Vereenigde Koningrijk. Wij gelooven dat dit optimisme, dit geloof dat alles moet en zal regtkomen, in Zuid Afrika onder de Kolonistenbevolking zeer gewoon is, en dat men het daaruit welligt moet verklaren dat men er niet zoo heel gaauw zich verontrust over hetgeen op een afstand voorvalt maar toch voor geheel Zuid Afrika van het grootste belang is. Dat dit optimisme niet altijd gelijk heeft, dat is een bekende zaak. Dat Natal, toen de uitgeweken boeren er baas waren, aan het Britsche Rijk werd gehecht, dat liet zich uit een Britsch standpunt regtvaardigen,—want een vrije Republiek met een eigen zeekust in Zuid Afrika te dulden had voor een Zeemogendheid als Engeland bezwaar in,—en buitendien liet de toestand van Natal onder het Boerenbestuur veel te wenschen over. Toch, als wij na zooveel jaren het oog slaan op hetgeen in Natal toen gebeurde en thans bestaat, hebben wij dan geen reden om te beweren dat de vestiging van een zoo zuiver Engelschgezinde Kolonie als Natal, aan de Kolonisten van Zuid Afrika groot nadeel heeft berokkend? Met het oog op hetgeen daar geschied is kunnen wij het niet anders dan kortzigtig achten wanneer men, ziende welk onregt er thans in het Noorden gepleegd wordt, zich troost met de gedachte dat de Kolonisten van Zuid Afrika op den duur er voordeel van zullen trekken.

Dit echter in het voorbijgaan. Ons doel met hetgeen wij straks zeiden was om aan te toonen dat de heer Wessels in zijn lezing zich den vertegenwoordiger van een zienswijze toont die hier vrij algemeen gangbaar is. Kan men nu hetzelfde niet zeggen van hetgeen hij aan het slot zijner rede verkondigt? Hij wil zamenwerking tusschen Kolonisten van Britschen en Hollandschen oorsprong. Hij wil evenzeer zamenwerking tusschen de Kolonie en het Rijksgezag. Waar zal die zamenwerking echter op den duur toe leiden? Tot onze onafhankelijkheid, met andere woorden onze losmaking van Engeland. Met dit te beweren toont de heer Wessels zich geen rooden republikein. De heer Victor Sampson was Secretaris van een Rijksbond die zich bij den Britschen Federatie Bond meende te moeten aansluiten; maar in de brieven die hij in der tijd aan ons blad schreef, waarschuwde hij wel tegen onberaden en te snelle afscheiding van Engeland, maar veroordeelde hij die afscheiding niet in beginsel. De heer Merriman is van oordeel dat het voor de Kaapkolonie niet gaan zal om zich, met Natal, buiten de Anglo-Hollandsche Republiek te houden die haar kern in de Z. A. Republiek vindt, en wijst aan langs welken weg de vereeniging onder eigen vlag kan plaats hebben. Over Rijksfederatie praat men, maar men gelooft er niet aan, en wij voor ons erkennen gaarne op dit punt tot de groot schare der ongeloovigen te behooren.

Toch achten wij onzen tegenwoordigen regeringsvorm goed, beter dan een republikeinschen. Onze voorliefde voor een afzonderlijk monarchaal bestuur in Zuid Afrika wordt ons door de *Cape Times* als een laffigheid, door de Bloemfonsche *Express* als een bewijs aangerekend dat er bij ons een uit spelen loopt. Nu is stellig een Republiek als de Vrijstaat, waar Jan Brand een kwart van een eeuw is aangebleven en slechts door den dood uit zijn ambt verwijderd is, en waar wij vertrouwen dat Reitz het even lang zal houden, even goed als eenige andere regeringsvorm; maar een monarchie zoo als in Engeland, naar welker model het Koloniale bestuur is ingerigt, dunkt ons verkieslijk boven een Republiek als Amerika, waar knoeijerij baas is, en men het den houder van het hoogste ambt naauwelijks kwalijk nemen kan als hij en de zijnen hun eigen nesten bevederen. Van wie hangt het echter af of men hier al dan niet een monarchie zal hebben? Niet van de Kolonisten, van wie men wel verwachten kan dat zij op de aanstelling van een Gouverneur eenigen invloed zullen verlangen, maar niet dat zij H. M. de Koningin om een erfelijk Gouverneur uit het Koninklijke Huis sullen vragen waar zij niets van weten. Het is de Koningin zelve die, door hier een populairen Gouverneur aan te stellen en tevens een jeugdig lid van het Koningshuis naar hier te zenden, die hier ter lands thuis wordt en later, als hij hier bekend is en geëerd wordt, des noods eerst onder voogdij als erfelijk vertegenwoordiger der Koningin kan optreden, de monarchie en de verbindtenis tusschen Engeland en Afrika redden kan. Het is natuurlijk mogelijk dat het doel niet bereikt zou worden, maar men weet hoe, in het republikeinsche Holland, het "al is ons Prinsje nog zoo klein, toch zal hij ons stadhouder zijn," door het volk werd gezongen, en men weet evenzeer dat in de Kaapkolonie en over het geheel in Z. Afrika die haat tegen monarchie en Koningshuis dien men in andere Britsche Koloniën vaak aantreft, zoo goed als onbekend is. De Koningin en de Rijksministers lezen echter geen *Zuid Afrikaan*, en daar van hen en niet van onze lezers de eerste handeling in de zaak moet uitgaan, zien wij geen reden om er verder over te schrijven.

'T EEN EN ANDER.

De *Pall Mall Gazette* bevat een artikel dat vrij veel indruk schijnt gemaakt te hebben, en waarvan de inhoud daarop neêrkomt dat het nergens naar lijken zou om het Zuid Afrikaansche Ophir door de Kolonisten van Zuid Afrika te laten regeren, maar dat men het onder onmiddellijk Rijksgezag moet stellen. Dit is de leer die Mackenzie overal, en niet zonder gevolg, verkondigt, en het blad in kwestie zegt dat de Britsche democratie er voor bedankt om de voordeelen van een goudland aan Kolonisten prijs te geven. Intusschen heeft de Zuid Afrikaansche aristocratie, die zeekust en havens in bezit heeft, in de zaak ook een woordje meê te spreken, en daar zij op de plek is dunkt het ons zeer twijfelachtig dat zij zoo ligt zal pad geven.

Hoe echter als werkelijk, zoo als in een telegram in ons vorig nommer vermeld werd, Sir Charles Warren naar hier wordt gezonden? Hoe als hij hetzij naar het Noorden gaat om in Britsch Bechuanaland en het Protectoraat zijn regeerkunst te toonen, of wel de plaats van Sir H. Robinson gaat innemen? Wij hebben de vraag hooren opperen of men hem dan niet, even als in 1849 de bandieten, het landen zou beletten; maar dat gaat niet, tenzij hij aan het hoofd van een leger komt. Daar zijn wij echter zeker van dat hij, als Gouverneur, van het begin af met zijn verantwoordelijke raadslieden in moeijelijkheid zal raken, en dat hij dan niet, zoo als Sir Bartle Frere, een nieuw Ministerie tot stand brengen zal dat bij het Parlement bijval vindt.

Wordt echter Sir Charles Warren in eenige hoedanigheid naar hier gestuurd die hem in staat stelt om kwaad te stichten, aan wien ligt dan de schuld? Aan Exeter Hall, aan het Genootschap tot Bescherming van den Inboorling, aan Mackenzie? O neen, aan iemand heel anders, en wel aan iemand wien zijn verschijning in Zuid Afrika niet dan hoogst onwelkom zal zijn. Sir H. Robinson heeft het Gouverneurschap van Britsch Bechuanaland en de leiding van het Protectoraat op zich genomen, Sir Sidney Shippard er heen gestuurd om hem te vertegenwoordigen, en Moffat gebezigd om Lo Bengula onder Engelschen invloed te brengen. Wat is het gevolg? Wat anders, zoo ver men hier weet—en wat hier berigt wordt heeft allen schijn van waarheid,—dan dat de ongelukkige vertegenwoordiger van Hare Majesteit, tusschen Generaal Joubert, wiens verstandige maatregelen hij niet durft aannemen, en een troep barbaren die hij niet durft kwaad maken, totaal magteloos is en niet weet wat met zich zelven aan te vangen. Wij ergeren ons ten diepste over het gebeurde, maar ergert Sir H. Robinson zich minder? Wij zien er niets dan kwaad van vooruit, maar Sir Hercules voelt het kwaad reeds nu, en terwijl wij het in zijn Ministers hebben afgekeurd dat zij de zaak schijnen daar te laten, zijn wij toch tevens overtuigd dat zij met geen mogelijkheid een politiek kunnen goedkeuren die Khama's zwarte benden over de Boeren triomf doet roepen. Wordt nu Sir Charles Warren naar hier gezonden omdat men in Engeland hem den man acht om het verknoeide regt te maken, dan zal men zich hierin zeer bedrogen zien, en een uiterst gevaarlijke baan betreden; maar dan blijft het toch waarheid dat de zaken oorspronkelijk niet door de Rijksregering maar door den Hoogen Commissaris en diens fraaijen lieveling in de war zijn gebragt. Inlijving van Britsch Bechuanaland bij de Kolonie, en vrijheid aan de Koloniale Regering om in zake het Protectoraat met den zedelijken steun van het Rijksgezag, zoodat de Duitschers er af blijven, maar op eigen gelegenheid te handelen, dat dunkt ons wel geen gemakkelijke maar toch de eenige raadzame oplossing van het thans bestaande bezwaar.

In Engeland, zegt de *Cape Times*, kent men ons beter dan hier, en ten bewijze haalt hij een brief uit een Engelsch blad aan, ten effekte dat men zich niet verbeelden moet dat alles hier in orde is, want dat er wel degelijk aanwijzingen zijn van een naderende uitbarsting in Basutoland. In Z. Afrika, voegt onze tijdgenoot er bij, verbeeldt men zich dat alles in dat land zoo rustig en ordelijk geregeld is als het maar kan. Nu ja, dat moge de *Cape Times* zich verbeelden, en dat verbeeldde zich een schrijver in een Natalsch blad, die, toen de Zulu onlusten begonnen, verklaarde dat als men in Zululand slechts een Sir Marshall Clark had, alles goed zou gaan; maar wie gelet heeft op hetgeen men nu eens over onderhandelingen tusschen Basuto's en Pondo's, dan weder over voorvallen in Basutoland zelf verneemt, zal ook hier te lande er op voorbereid zijn om te hooren dat de zaken er een ernstig aanzien beginnen te krijgen. En wie zal ze dan in orde brengen? Engeland, zal men zeggen, is hiertoe verpligt; maar een Basuto oorlog is een dure *affaire*, en ongaarne souden wij de Britsche belastingbetalers sien lijden door een schikking die niet het gevolg van een verkeerde politiek der Rijksregering, maar van misgrepen van Regering en Parlement der Kaapkolonie is. Wij hebben steeds geraden dat Engeland van de eerste gelegenheid dat de Basuto's al te onhandelbaar werden gebruik zou maken om zijn hand van hen af te trekken, en ze, als onafhankelijk volk, in hun eigen sop te laten gaar stoven. Zijn zij gaar, dan zullen de eters wel zonder Britsche hulp en Britsche uitgaven te vinden zijn.

Het smart ons te zien dat de heer Graaff zijn kandidatuur voor de Kaapstad heeft ingetrokken, want hij zou er de regte man op de regte plaats zijn geweest. Gunstig zijn daarentegen de berigten voor de kandidatuur van den heer J. C. Hofmeyr in het district Malmesbury, dat in hem, als hij gekozen wordt, een opregt Afrikaner en een man die voor belangen van Kolonie en district weet te vechten, als vertegenwoordiger bekomen zal. Maandag wordt aan "de Grendel", dist. Malmesbury, te 2 n.m. een openbare vergadering gehouden, en daar wij niet twijfelen of de zaak der verkiezing zal aldaar ter spraak worden gebragt, hopen wij dat er een talrijke opkomst zijn zal.

Is het waar dat Dr. Albertijn zich in het kiesdistrict Caledon als kandidaat heeft teruggetrokken, dan is er alle kans dat Sir T. Upington en de heer H. Beyers verkozen worden, en dit zal ons in zoo ver niet rouwen als, al zijn wij het met onzen Procureur Generaal niet altijd eens geweest, wij toch niet ligt gelooven zullen dat hij het belang van Zuid Afrika zal verzaken. De toestanden alhier zijn wisselend, en wat den eenen dag van het hoogste belang scheen is den anderen dag weinig waard. Waar het op aankomt is dat het Kaapsche Ministerie niet zal toelaten dat er hier van Rijkswege inbreuk wordt gemaakt op het belang der Kolonisten van ons werelddeel; en toont het op dit punt dat het weet te handelen, even als in 1884 maar in zoo ver met meer kracht als de toestanden dit vereischen, dan kan het er zeker van zijn om al de populariteit te herwinnen die het in het later deel der vorige Parlementszitting verloren heeft.

Preekbeurten op Morgen.—Groote Kerk: 's morgens, Ds. Steytler; Engelsch, Ds. Steytler; 's avonds, Dr. Kotsé.—Nieuwe Kerk 's morgens en 's avonds, Ds. Muller.—Zeepunt: Ds. Roux. — Hanoverstraat Kapel: 's morgens en 's avonds, Ds. Calkoen.—Papendorp: 's morgens en 's avonds, Eerw. Smeer.—Roggebaai: 's avonds, Eerw. Dreyer.

Luthersche Kerk, Strandstraat.—De diensten aldaar sullen op morgen worden waargenomen als volgt: 's morgens ten 10 ure, door Ds. W. F. Gohl; 's avonds ten 6·30 ure, door Ds. P. Roux.

Mosselbaai.—De Kapitein van de *Rosebud* is, na een geregtelijk onderzoek naar het vergaan van zijn schip, van alle schuld vrij gesproken.

Humansdorp.—De *Re-echo* kwam ons twee dagen te laat en geheel nat ter hand, en toen wij ze openmaakten zagen wij dat de rivieren in de buurt volstrekt niet te passeren waren.

De brieven van den Ed. heer Van Rhijn, gisteren door ons ontvangen, moeten wij wegens gebrek aan ruimte tot ons volgend nommer laten blijven.

Overleden is de heer J. Reilly, jaren lang bode van den Wetgevenden Raad, en eerst drie weken geleden op zijn verzoek gepensioneerd.

De Meester had gisteren slechts één vergadering in een insolventen boedel te houden, dien van H. W. Mann, waar buiten insolvent geen mensch sich vertoonde.

Steenkolen. — Uit het district Calvinia hebben wij een klein monster steenkolen bekomen, dat er netjes uitziet. Nadere inlichtingen over de plek sullen wij later verstrekken.

Leeuwpoort Goudmaatschappij.—De heer A. B. Hofmeyr, plaatselijke Secretaris van deze Maatschappij, heeft van den besturenden directeur per telegraaf berigt ontvangen dat de batterij op 25 September aanst. aan het werken sal gezet worden.

Bloemententoonstelling.—Deze Tentoonstelling die aanstaande week te Tulbagh sal plaats vinden, belooft seer fraai te zijn wegens het weelderige kleed van bloemen thans in de velden. Speciale treinen sullen loopen, en retoerkaartjes zijn tegen een lagen prijs te bekomen.—*Zie advertentie.*

Gouvernements Springhengst.—Wij vestigen nogmaals de aandacht onzer lezers op de advertentie van het Gouvernement, hetwelk het publiek bekend maakt, dat de volbloed springhengst "Beatus" van af 1 October aanstaande in de Kaapsche en omliggende afdeelingen ter hunner dienste is. Voor verdere volle bijzonderheden.—*Zie advertentie.*

Elton's Tooneelgezelschap, dat nu op weg van Johannesburg hierheen is, zal op aanstaanden Dingsdag avond voor het eerst voor een Kaapstadsch gehoor optreden in het tooneelstuk *Alone in London*. Het gezelschap is zeer sterk en telt onder sich acteurs en actrices van groote bekwaamheid en populariteit. De voorstellingen sullen in het Tentoonstellingsgebouw gegeven worden en wij zijn er bijkans van verzekerd dat de heer Elton goede ondersteuning sal erlangen.

Cricket.—Een telegram is ontvangen van Majoor Warton die besloten heeft met zijn Engelsche team naar de Kaap in November te komen. De wedstrijden sullen omtrent Kersmis beginnen, wanneer elkeen de gelegenheid zal hebben hen bij te wonen. Hij denkt omtrent twintig wedstrijden hier te spelen. In de team bevindt zich een speler, M. P. Bowden die in een van hun wedstrijden 189 runs (not out) maakte. Het getal door de elf in dien wedstrijd gemaakt bedroeg 698.

Sir T. Upington heeft, volgens telegrammen in de Engelsche bladen, alhier, te Bredasdorp een even goede ontvangst gehad als te Caledon; maar de heer Matthijs de Villiers heeft zijn kandidatuur ingetrokken ten gunste van die van Dr. Albertijn, den plaatselijken kandidaat van Bredasdorp, en sal thans welligt voor den Wetgevenden Raad, in plaats van den heer Tauté kandidaat worden gesteld. Wij meenden te weten dat de heeren H. Beijers en Dr. Albertijn als Afrikaner kandidaten gemeene saak souden maken, maar sedert hebben wij uit een telegram in de *Cape Times* gezien dat ook Dr. Albertijn zijn kandidatuur heeft ingetrokken.

Nieuwe Boeken.—In de Openbare Bibliotheek, Kaapstad zijn de volgende onder de nieuwe boeken eergister per mail ontvangen: *Yu Yen Tsü Erh Chi*, een leerboek van allerdaagsch Chineesch door Wade en Hillier; *De leer aangaande Afkomst* door Schmidt, een boek dat iets van den aard van Darwins *Afkomst van den mensch* heeft; *De wetenschap der Wetten* door Amos, dat een handig boek voor procureurs ens. blijkt. *Vijftig jaren geleden* door den welbekenden schrijver Besant; *Robert Elsmere* goed bekend door lezers van Mrs. Ward; *Strijd tusschen Godsdienst en Wetenschap* door Draper; *Licht, scheikundig beschouwd*, door Vogel; *Het leven van Earl Mayo*, die in Indië vermoord was toen hij den post van Gouverneur aldaar bekleedde; de geheele reeks van Ruskins boeken, waaronder de *Stones of Venice, Modern Painters, Songs of Tuscany* en *Fors Clavigera* misschien het best bekend zijn.

De losgelaten Kafferopperhoofden zijn naar Grahamstad vertrokken, om door Hoofdmagistraat Blyth op een behoorlijke plek in de eigenlijke Transkei met der woon gevestigd te worden. Zij zijn onder geleide van den heer Knott, assistent Superintendent van Bandieten, en zijn vóór hun vertrek door den Minister Schermbrucker op een lunch onthaald. [Vindt een onzer lezers het door ons gebezigde woord "lunch" voor Kaffers min gepast, dan kan hij onzentwille "vreterij" er voor in de plaats stellen.]

De Havencommissie heeft gisteren besloten de aanstaande schuitjes-races op dezelfde voorwaarden te laten plaats hebben als vroeger. Aan de procureurs der Commissie werd een aanvraag, namens den Stadsraad, om geld voor geleverd water verwezen. Er waren 48,183 ton in de afgeloopen maand gelost en geladen, tegen £50,675 in Augustus 1887. Zekere opgaven omtrent peilingen, die van elkander meer verschilden dan men nuttig achtte, worden naar Sir J. Coode gezonden. Gebezigd waren, aan nieuwe werken 505, aan oude 97 arbeiders, waarvan 302 bandieten.

Paarl Pretoria Maatschappij.—Over deze Maatschappij hebben wij brieven ontvangen, klagende dat men van de uitkomsten er van het noodige niet verneemt. Die klagten gelden trouwens ook van andere Maatschappijen, maar daar wij reden hebben om te gelooven dat spoedig uitsluitsel sal gegeven worden omtrent de resultaten der stamperij, achten wij het raadzaam met het plaatsen der brieven nog een korten tijd te wachten. Wordt echter het belanghebbende publiek al te lang in het duister gelaten, dan sullen wij natuurlijk ons verpligt zien om de klagten tegen de Maatschappij ingebragt te publiceeren.

Montagu, 5 Sept. 1888.—Ons veld en gezaaide ziet er dit jaar prachtig uit, tengevolge van de overvloedige regens gedurende de wintermaanden. Ons publiek begint alweer levendig te worden omtrent kandidaten voor het Parlement. Er is algemeen sprake om den heer A. H. du Toit weer requisities te zenden om zich andermaal verkiesbaar te stellen voor het Parlement; dan is er ook gerucht dat de heer John Walker bestierder der Centrale Maatschappij sich verkiesbaar zal stellen (doch waar lijkt dit naar?). De heer Van Reden had Maandag ll. hier een vergadering, waarbij hij zijn constituenten toesprak over zijn Spoorweg politiek, en de vergadering met zijn antwoorden soolang bezig hield dat de een na de ander de zaal verliet, zonder votum van vertrouwen te geven.—*Correspondent.*

Een sleutel.—De *Cape Argus* wilde den sleutel voor een uitdrukking in de *Cape Times* omtrent de politiek van Sir T. Scanlen. Wij meenden dien sleutel gevonden te hebben, en wij zien dat de *Mercantile* tot op zekere hoogte gelooft dat hij op het slot past; maar, vraagt hij, wie zijn de mannen die, volgens de *Cape Times*, Sir T. Scanlen zoood verlaten hebben? Ons antwoord is: de Engelsche parlementsleden die in de dagen van het eerste Ministerie Sprigg met de Regering stemden, onder het Ministerie Scanlen in de Oppositie waren, in 1883 in de kwestie van de overgave van Basutoland sich van hun aanvoerders tot de Regering wendden, en in 1884, toen het land uitspraak had gedaan, zich aan de zijde van het Ministerie Upington stelden.

Swellendam.—De Spoorwegkwestie is alhier onlangs besproken op een vergadering waar de heer Walker, van de Centrale Maatschappij, aanwezig was. Er werd geklaagd over de hooge vrachten op de lijn Worcester—Ashton, maar de heer Walker seide dat een particuliere Maatschappij de vrachten niet zoo laag kon maken als die van een Staatsspoorweg, en ried om liever de Maatschappij de linie tot Swellendam te laten leggen en se dan door de Regering te laten overnemen, dan de overname der bestaande linie door de Regering voor te staan, want deed men dit, dan werd de linie van Ashton nooit tot Swellendam verlengd. Men besloot de kwestie van Spoorwegverlenging naar het plaatselijk Spoorwegcomité te verwijzen, met het doel om zoo snel mogelijk een verlenging tot stand te laten brengen, en men bragt een dankbetuiging aan den heer Walker toe.

Bazaar.—Woensdag werd een Bazaar te Paarl in het Stadhuis gehouden. Gedurende den dag en avond wemelde het van menschen, en de kramen, meestal fancy, waren seer kunstvol uitgelegd zoodat men niet voorbij kon zonder ietwat te koopen, voornamelijk als het door de aanvallige jonge dames van de Paarl aangeboden werd met betooverende lachjes. In den avond speelde de muziek, waarvoor de Paarl met hare muzikale inwoners regtmatig beroemd is. Daar waren tien kramen, 8 waarvan fancy waren, en twee ververschingen, zoowat omgekeerd van de laatste bazaar hier in de stad. De kraamhoudsters waren: 1, mej. J. de Villiers en mej. Cloete; 2, Mevr. J. Krige en mej. de Villiers; 3, Mevrr. J. Marais en E. du Toit; 4, Mevrr. G. Gordon en D. Horak; 5, Mevr. J. D. Bosman en mejj. (2) Bosman; 6, Mevr. J. Enslin en mejj. (2) Enslin; 7, Mevr. P. Wessels en mej. Wessels; 8, mejj. (2) Hugo; 9, mejj. (2) de Villiers; 10, Mevr. Krige en de heeren J. Marais en S. van der Spuy. Het doel van de Bazaar was geld te krijgen om arme kinderen op te voeden. Ongeveer £140 werd gemaakt.

Miss Lilian Beddard.—De eerste der reeks complimentaire benefice voorstellingen die het Kaapstadsche publiek deze begaafde en populaire actrice aangeboden heeft vóór haar vertrek naar Europa, om aldaar een eerste klasse dramatisch gezelschap voor Kaapstad te organiseren, vond op ll. Donderdag avond in het Tentoonstellingsgebouw plaats, onder patronage van ZExc. Sir Hercules en Lady Robinson, en Sir Thomas en Lady Upington. Niettegenstaande het natte weder was de opkomst vrij goed. Het stuk voor opvoering gekozen was Tom Taylor's *Plot and Passion*, dat op uitmuntende wijze werd afgespeeld. Allen die er aan deelnamen kweten zich van hunne rollen op prijzenswaardige wijze, en aan Miss Beddard vooral komt groote lof toe voor de volmaakte wijze waarop zij haar part speelde, waarvoor zij dan ook van het begin tot aan het einde luid werd toegejuicht. Het muziekkorps der "Inniskilling Fusiliers" was aanwezig en luisterde de verrigtingen met keurige muziek op. Heden avond vindt de laatste voorstelling der reeks plaats, en zal uit *Lady Audley's Secret* bestaan. De muziek zal weder aanwezig zijn en wij wenschen Miss Beddard een vol huis toe.

Kerkelijk uit Johannesburg.—Door dat hier zoo vele gekleurde menschen zijn, werd alhier op den 24sten Julij in het Ned. Herv. of Geref. Kerkgebouw een vergadering gehouden door den *pastor loci* om eene Zendinggemeente tot stand te brengen. Op de vergadering werd er voor £18 ingeteekend om een gebouw op te trekken. Vooreerst werd er een gebouw gehuurd voor £3 per maand om de diensten in te houden. Andere Kerkgenootschappen hebben ook in deze rigting onder de Kaffers vooral gewerkt. Op den 5den Augustus werden er negen bejaarde personen aangenomen en voorgesteld door Ds. Martins, in de Ned. Herv. of Geref. Gemeente alhier; drie waren uit andere genootschappen. Op den 15den Augustus vierden wij ons jaarfeest van de gemeente. Aanspraken werden gehouden door Eerw. Sijpkens en leeraren van andere genootschappen. Er werd aan de gemeente bekend gemaakt dat een schuld van £200 rustende was op de gemeente, en dadelijk werd er voor £262 ingeteekend. Wat veel bijgedragen heeft op dien avond tot stichting der gemeente waren de koorzangen onder de bekwame leiding van mej. Retief, vroeger van de Paarl.—*Kerkbode.*

De Stadsraad begon gisteren zijn vergadering met een aankondiging van den Burgemeester dat de Secretaris niet aanwezig kon zijn, wegens de ontvangst van een tijding dat zijn zoon in de Transvaal van een wagen gevallen en omgekomen was. [Geheel zeker van de juistheid dier tijding was men gisteren nog niet.] Een protest werd gelezen tegen het oprigten van een Schouwburg op de Parade. Toen daarop het rapport van Op Werken voorkwam, verklaarde sich de heer Mocke tegen een plan tot reparatie van het voetpad in Faurestraat, op grond dat men in Kerkstraat wegens geldgebrek geen dergelijke reparatie kon bekomen. Er was, seide de Burgemeester, geld genoeg, en de reparatie in Faurestraat werd goedgekeurd, maar nu sal die in Kerkstraat op de volgende vergadering door den heer Mocke op de proppen worden gebragt. Een aanvraag van den heer Bowzier om zijn stoep in Riebeekstraat door een hek te mogen omsluiten, werd op voorstel van dien aartsvijand van stoepen, den heer Stigant, tot later uitgesteld. Op voorstel van Waterwerken hoorde men het goed dat de telephoon van het Nieuwe Somerset Hospitaal naar het bureau van Politie slechts in geval van brand in het Hospitaal zou gebruikt worden. De Executeurskamer wilde de stem van den Raad in zake de benoeming van een curator voor den insolventen boedel van J. C. Pitton, maar op raad van Financiën besloot men hier niet aan te doen. Er bleek wat meer aan het riool bij het Kasteel maar weinig aan de rioolsverlenging nabij het Middenhoofd gedaan te zijn. De stadsfonteinen leverden elke 24 uur 1,935,841 gallon water, tegen 1,213,260 in Sept. 1887. Nadat het rapport van den Gezondheidsbeambte gelesen was, en de heer Fock aan zijn verstoordheid over het marktgebouw in Caledonplein lucht gegeven had, werd een rapport gelezen over den tunnel, waaruit het bleek dat men er door het in dienst nemen van schavuiten schade geleden had. Na het lezen van een aantal brieven was men klaar.

De heer Merriman over Z. Afrika.—"Z. Afrika in het tegenwoordige en de toekomst" was het onderwerp door den heer Merriman, M.L.A., in een voorlezing te Claremont op Woensdag avond behandeld. Hij begon met te zeggen dat als te Londen, in antwoord op een dwaas adres van de heer Mackenzie, de Hoofdregter der Kaapkolonie zeide dat er geen crisis in Z. Afrika plaats had, en beantwoord werd door den heer Fred. Young, die nooit in ons werelddeel geweest was, met de aanmerking dat er altijd een crisis in Z. Afrika was, men aan moest nemen dat men in Z. Afrika niets en zes duizend mijlen van daar alles van ons werelddeel wist. Onder zulke omstandigheden was het wat waard om iets over den toestand van Z. Afrika te zeggen, die in Engelsche en andere bladen, met booze oogmerken en geheel verkeerd, werd voorgesteld; en zoo er iets beklagenswaardig was, dan was het de onverschilligheid omtrent politieke zaken die hier zoowel als in Amerika heerschte. Een enkel man echter, zoo als Burke in Engeland, kon door voet bij stuk te houden veel gedaan krijgen, en zoo hij zelf thans over politiek uitweidde was dit niet om een partij voor te staan, maar om aan te wijzen wat de groote kwesties van Z. Afrika waren. Daartoe moest hij teruggaan tot de jaren 1872 en 73, toen Verantwoordelijk Bestuur hier werd ingevoerd, en toen tevens de welvaart des lands, ten gevolge van de ontdekking der Diamantvelden, merkwaardig toenam. Hij zelf was tegen Verantwoordelijk Bestuur geweest, en had liever een bestuur naar Amerikaansch model gezien; maar men had het nu eens en moest er zich aan houden. De heer Molteno, ons eerste hoofd van een Ministerie, had twee groote zaken tot stand gebragt, het Spoorwegstelsel en de inlijving der Naturellenlanden. Of dit laatste een juiste maatregel was, dat was de vraag, maar het was niet in maar buiten de Kolonie dat de zaken plaats hadden die hier invloed konden oefenen. Men had den grooten voorspoed der Diamantvelden, en men had den geweerverkoop aan Naturellen. Daarbij kwam de zending van den heer Froude door Lord Carnarvon, twee mannen die met de ongelukken der Kolonie veel te doen hadden. De aanhechting der Transvaal was gevolgd, en Sir Bartle Frere had te gelijker tijd hier het bestuur aanvaard, een echt Christen en een man van groote bekwaamheid, maar wiens naam hier in bloedige letters geschreven was. Zoo echter Sir Bartle Frere in vele opzigten misslagen had begaan, was dit grootendeels te wijten aan iemand anders, die zich thans voordeed als vriend der Kolonie. De terugroeping van Sir Bartle Frere was de doodsteek voor het Imperialisme in Z. Afrika geweest, en het kon hier niet weder hersteld worden. Z. Afrika behoorde thans aan de Z. Afrikanen, die er hun eigen strijd moesten voeren. Spreker kwam daarna op het Ministerie Scanlen, dat het Spoorwegstelsel voltooid, aan geldverspilling voor de Koloniale krijgsmagt een eind gemaakt, Basutoland aan de Rijksregering teruggegeven en het Rijksgezag in Bechuanaland gehaald had. Hij voor zich zou gaarne alle Naturellenlanden door de Rijksregering zien besturen, maar het volk was hier tegen, en het Ministerie Sprigg was aan het bestuur gekomen. Dat Ministerie was vijf jaar aan geweest, en na die vijf jaar was men in strijd met alle mogelijke Staten van Z. Afrika. De Kaapkolonie behoorde de eerste Staat van ons werelddeel te zijn, maar werd thans door niemand vertrouwd. Vreemd was het om te zien hoe intusschen de Afrikaner Bond, een ligchaam zonder vaste beginselen of erkend programme, zich hier magt had verworven. Wat was het doel van den Bond? Hij kon slechts dit zien dat de Bond de Hollandsche taal in swang houden en een nationaliteit stichten wilden; maar een nationaliteit zou men hier niet stichten als men de Engelsche bevolking van zich wees. Dit alles behoorde echter tot het verleden, en voor het tegenwoordige zag men Z. Afrika verdeeld in een menigte Staten of gewesten, waarvan men niet wist of zij één geheel souden uitmaken of elkander souden bestrijden. Vroeger meende men dat de Kaapkolonie geheel Z. Afrika zou inzwelgen; thans leek het eerder dat de Z. A. Republiek, door haar goud, hier alles in een "Anglo-Dutch" Republiek sou vereenigen. Hij voor zich geloofde dat men op duur Vereenigde Staten van Z. Afrika zou bekomen. Niet dat dit door gewelddadige maatregelen sou geschieden, maar wilde de Kaapkolonie sich aan Engeland houden, dan zou zij samen met Natal zich in oppositie tegen de rest van Z. Afrika moeten stellen, en dit achtte hij niet wenschelijk. Na aangewezen te hebben hoe, zijns inziens, in Z. Afrika het republikeinsche beginsel het langzamerhand zou winnen, kwam hij op den tegenwoordigen toestand des lands, en ontkende daarbij dat, zoo als Sir T. Upington gezegd had, de boeren er beter aan toe begonnen te zijn. Integendeel, zij zuchtten onder zware belasting, en tevens gaf het onderscheid van taal hier grooten last. Alle boeren moesten Engelsch leeren kennen, en hiertoe moest het onderwijs verbeterd worden. Ook immigratie was zeer noodig, schoon de boeren alhier er tegen waren. De groote kwestie was echter die der Naturellen, die hier anders was dan in de meeste landen. Wat dit punt betrof weidde spreker zeer uit over de noodzakelijkheid om de Naturellen onderwijs te geven, en de eenstemmigheid (?) die hieromtrent thans bestond, soowel als over de verkeerdheid van het denkbeeld dat de Naturellen als een zwakker ras souden wegsterven. Hij voor zich geloofde niet aan een maatschappelijke gelijkstelling tusschen het zwarte en het blanke ras, maar wel aan de kracht van Christendom en onderwijs als het middel om alles hier regt te brengen. In elk geval was het de bevolking van Z. Afrika die de zaken hier in orde moest stellen. Die bevolking was, voor zoo ver zij van Europeschen bloede was, conservatief maar standvastig en naauwgezet; en naast haar had men een Naturellendom dat men ten behoeve van Z. Afrika's welvaart kon laten arbeiden. Wat noodig was, dat was dat men in de politiek geen middel zag om een plaatselijk of persoonlijk voordeel te bekomen, maar veeleer de manier om het volk te verheffen en aan Z. Afrika een zoo goede toekomst te verschaffen als het, met de stoffelijke middelen die het had, kon bekomen.

EEN ANECDOTE OMTRENT BISMARCK.

Vorst Bismarck is door het Berlijnsche kleedermakersgild, dat eerstdaags zijn 600-jarig bestaan viert, tot eerelid benoemd, "als een blijk van dankbaarheid voor de uitnemende diensten door hem aan de zaak der Duitsche eenheid en den Duitschen handwerksstand bewezen." Bij deze gelegenheid wordt herinnerd, dat een van Bismarck's eerste bekende voorvaderen een kleedermaker is geweest. Bekend is overigens de kostelijke anecdote betreffende de wijze, waarop de Rijkskanselier eens een verwaten snijdertje op zijn plaats heeft gezet. 't Was, meenen we, te Kissingen, dat hij zijn kleerenleverancier tegenkomende, die daar ook voor zijn gezondheid vertoefde, dezen aansprak met de vraag of hem het verblijf nog al beviel. "O ja wel, Excellentie!" was het antwoord, "maar om u de waarheid te zeggen: het publiek is me wel een beetje heel gemêleerd." "Maar mijn beste vriend," hernam de Rijkskanselier, den aristocratischen snijder met een ondeugend glimlachje op den schouder kloppend: "we kunnen ook niet allemaal kleermaker zijn!"

NEDERLAND.

(Van onzen Correspondent.)

[Kamernieuws.—Uit Indië.—Kerkelijk.—Twee collecten.—Berigten.

14 Aug. 1888.

Kamernieuws.—Bij den Minister van Waterstaat ens., onder wiens bestuur de Posterijen gesteld zijn, is een adres ingekomen van de Ned. Geref. Kerken, in de Classis Harderwijk, waarin dank betuigd wordt voor de aanvankelijke vermindering van werkzaamheden op den Rustdag voor de postbeambten, door de bepaling dat geen *dienstbrieven* op Zondag besteld zullen worden, en verder ernstig wordt aangedrongen op andere beperking van arbeid op Zondag door Gouvernements ambtenaren. Ook, dat bij het verleenen van concessiën aan Spoorweg- en Stoombootmaatschappijen en voor Tramways rekening met den Rustdag zal gehouden worden, en het publiek verkeer zooveel mogelijk zal beperkt worden. Waarschijnlijk zal aan dit adres adhaesie betuigd worden door ander Classen.

Er bestaat hier nog altijd een Zondagswet, waarbij openbaren arbeid op Zondag strafbaar is, doch deze Wet wordt niet gehandhaafd. Misschien zal de tegenwoordige Regering een nieuwe Zondagswet aan de Kamer voorstellen. Intusschen kan reeds door de Regering veel worden gedaan om aan hare eigene ambtenaren, bij name in de posterij- en telegraafkantoren, eenige of meer Zondagsrust te verschaffen. En dit zou, ook bij het niet-kerkgaand publiek, over het algemeen bijval en medewerking vinden.

Door den premier, Baron Mackay, wordt morgen een diner gegeven in het Oranje Hotel, te 's Hage, aan den nieuw benoemden Gouv. Generaal van Ned. Indië, waaraan de Ministers en eenige andere hooge autoriteiten deel zullen nemen. De heer Pynacker Hordijk heeft reeds den eed als Gouv. Generaal in handen des Konings afgelegd.

Uit Indië wordt gemeld dat de cholera te Soerabaya sterk heerscht, en naar men vreest reeds epidemisch. De plagen waarmede onze Oost geteisterd wordt, houden niet op.

Kerkelijk.—De Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk houdt thans hare zittingen te Assen. Met groote belangstelling wordt, evenzeer onder de Chr. Gereformeerden als onder de Ned. Gereformeerden, afgewacht wat de Synode besluiten zal in zake de voorgestelde vereeniging der Kerken. Er bestaat goeden grond van verwachting dat in elk geval Deputaties zullen benoemd worden om met de Deputatie der voorl. Synode der Nederd. Geref. Kerken over de zaak te handelen.

De Synode van het Ned. Herv. Kerkgenootschap heeft een aantal besluiten genomen die duidelijkst laten uitkomen dat zij geene principieele verandering, of wijziging in den toestand onder de Organisatie wil, en anderzijds bereid is om in zaken van ondergeschikt belang zooveel mogelijk aan de begeerten der Orthodoxen in het Genootschap te voldoen.

Zoo wil de Synode nu wel toestaan wat zoo dikwijls, en nog niet lang geleden, pertinent geweigerd werd, dat ook bij de godsdienstoefeningen op een weekdag gedoopt kan worden: dit is geschied in de dolerende Kerken te Amsterdam, Rotterdam e. a. p., en de Synode heeft op dit punt nu maar toegegeven. Ook, dat de Classikale Vergaderingen meer dan éénmaal in het jaar gehouden zullen *mogen* worden, doch een voorstel om de vertegenwoordiging der gemeenten in de Synoden door de Classes in plaats van zoo als thans door de Prov. Besturen, en dus met uitbreiding van het getal leden te doen plaats hebben, werd verworpen. Ook werd verworpen een voorstel van de Classikale vergadering van Franeker (modern), "*dat de Synode medewerke tot de werkelijke vaststelling der leervrijheid.*" Daarmede was de Synode het echter in het geheel niet eens. Zelfs de president, Ds Perk, predikant te Amsterdam en Secretaris van het *Nederl. Tooneelverbond*, meende dat in de "*Christ. Protestantsche Hervormde Kerk*—een nieuwe naam door hemzelven voor de gelegenheid voor het Herv. Genootschap uitgedacht,—geen "*onbeperkte leervrijheid* bestaat of bestaan kan," en hij stelde voor dat daar "de reglementering der bestaande betrekkelijke leervrijheid slechts aanleiding zou geven tot onrust, verwijdering en scheuring," de Synode niet trede in het voorstel van Franeker." En aldus werd door de Synode met 14 stemmen tegen 1—dus ook door de "orthodoxe" leden besloten. Leervrijheid *bestaat niet* in het Herv. Genootschap en kan niet bestaan, doch de *bestaande* betrekkelijke leervrijheid te *reglementeren*, zou tot scheuring aanleiding geven! Waarlijk een Synodaal raadsel.

Een voorstel van Prof. Gunning tot het benoemen eener Commissie "met mandaat om zoodanig plan tot reorganisatie van het Kerkbestuur te ontwerpen, dat het presbyteriaal karakter der kerk daarin zijn eisch verkrijgt," werd verworpen; het voorstel werd genoemd *het organiseren der desorganisatie*.

Bij gelegenheid van den verjaardag der Koningin is de sitting der Synode met gebed geopend. Het is anders geen gebruik om de dagelijksche zittingen der Synode met gebed te openen of met dankzegging te sluiten!

School.—In de volgende week zal weer de Augustus-collectie ten behoeve van het Christelijk Onderwijs gehouden worden. Of de Unie-collecte dit jaar eenigszins slagen zal is zeer de vraag. Zoo ergens, dan is op het gebied van Christelijk Onderwijs openbaar geworden hoe zeer de Kerkelijke strijd een klove heeft doen openbaar worden tusschen hen, die nog slechts twee of drie jaar geleden op het terrein der Chr. School naast elkander stonden of schenen te staan. Velen onder de Synodalen misgunnen openlijk aan de Dolerenden eenig aandeel in de collecte ten behoeve van het onderwijs hunner kinderen, en ook dezerzijds is er een verklaarbare weerzin waarneembaar om bijv. diakoniescholen uit de Unie-collecte te ondersteunen, waarvan de kinderen van Dolerenden verdreven zijn. Het laat zich niet aanzien dat de opbrengst der Collecte zoo groot zal zijn als in de laatste jaren.

Berigten. — "De Amerikanen," leden der "*Holland Society of New-York*," die een bezoek aan het Moederland wilden brengen, zijn per "Amsterdam" te Rotterdam gearriveerd, en vervolgens naar Amsterdam vertrokken, Hun eerste werk aldaar was, volgens het program om zwarte "hoogbol" hoeden te koopen, en dan moesten zij de "Kalverstraat bezoeken bij middernacht" (wat anders onder fatsoenlijke lui bij voorkeur niet gebruikelijk is). Allerlei plaatsen zijn sedert door hen bezocht en dit duurt zoo voort tot 17 Augustus. Den 18 Aug. keert een deel van het gezelschap naar Amerika terug, terwijl de anderen nog verder in Holland zullen reizen en daarna Zwitserland zullen besoeken. Onder de leden der club is ook een dominé met name Suydam, en opmerkelijk is het dat onder de Amerikaan gasten meer zijn die een Hollandschen naam dragen dan onder de leden der Commissie die hen te Amsterdam feestelijk ontvangt. Het weder is over het algemeen niet gunstig voor het houden van pleiziertogtjes, vooral op onze rivieren.

De aardappelziekte vertoond zich dit jaar nog al erg, waarschijnlijk als het gevolg van het aanhoudend natte weder. Over het algemeen hebben de gewassen schade geleden door de aanhoudende regens.

Verleden week waren er zulke dikke zwermen muggen (Hollandsche moskieten) om den koepel van den toren der Groote Kerk te Arnhem dat men ze voor rookwolken aanzag en de brandweer uitrukte, in de meening dat de toren in brand stond.

De Koningin van Servie, Nathalie, heeft ook in Nederland geen rust kunnen vinden en is naar Versailles vertrokken. Door de Hollandsche Regering is zij natuurlijk niet bemoeilijkt, doch het moet onder advies of pressie van Buitenlandsche Mogendheden of autoriteiten zijn dat zij besloot naar Frankrijk te gaan.

Afrikaners, die Holland bezoeken worden bij deze gewaarschuwd dat er valsche gouden tienguldenstukken in omloop zijn. Ze zijn kenbaar aan hun lichtgele kleur en doffen klank.

Door de *Vereeniging tot ontwikkeling van den Landbouw in Hollands Noorderkwartier*, worden pogingen aangewend om de schapenfokkerij te bevorderen en worden daartoe Lincoln rammen uit Engeland ingevoerd. Het Bestuur

wenscht er dit jaar 30 ramlammeren in te voeren, die op ongeveer £7 10s. zullen te staan komen. De lammeren worden na aankomst te Amsterdam onder de deelnemers aan de onderneming verloot. Schapen worden weer van hier naar Engeland uitgevoerd om geslagt te worden. Op het eiland Tessel wordt de schapenteelt op groote schaal gedreven, en wordt ook van de schapenmelk kaas gemaakt.

Kaapsche Geschiedenis, 1806—1854.

(Voorlezing van den heer M. L. Wessels, uit het Engelsch vertaald.)

(Slot).

Juist nu werd een man tot Kol. Secretaris aan de Kaap aangesteld wiens scherp verstand en knapheid in het vinden van nieuwe uitkomsten met één uitzondering bijna geen voorbeeld hebben in de geschiedenis der Kolonie. Die man was John Montagu. Tijdens zijn leven aan allerlei aanvallen blootgesteld, toonde hij zich den redder der Kolonie. Toen hij aan het bestuur kwam vond hij een bedrag van £183,851 aan schulden, en zijn eerste poging was om dezen te verminderen, zoodat de schuld door knaphandige maatregelen tot £131,612 daalde. Toen hij in de Kolonie kwam had men geen bruggen over de rivieren, en geen andere wegen dan zandpaden. Aan hem is men menigten van wegen en bruggen en niet weinige bergpassen verschuldigd. Tijdens zijn vertrek uit de Kolonie had hij door zijn krachtdadige pogingen het inkomen van £176,204 tot £275,547, de invoerregten van £75,190 tot £152,221 verhoogd, terwijl gedurende zijn bestuur niet minder dan £293,592, voor die dagen een groote som, aan openbare werken besteed was. Dit alles geschiedde zonder nieuwe belastingen en zonder vermeerdering van den last die op de bevolking drukte. Hij moedigde immigratie aan, verbeterde het bandietenstelsel, bragt geregelde postgemeenschap, driemaal 's weeks, met de Oostelijke Provincie tot stand, voerde reddingsbooten in, rigtte lichthuizen op, en moedigde het onderwijs aan. Den naam dien hij zich hierdoor verwierf, verloor hij ongelukkig door zijn gebrek aan sympathie met de Afrikaners, zijn voorstaan van Graaf Grey's politiek, en zijn schijnbaren weerstand tegen de Constitutie, waar alle partijen om begonnen te roepen. Ook het invoeren van Schotsche onderwijzers voor Koloniale scholen en zijn bereidwilligheid om aan Engelschen ambten in den civielen dienst te geven, werkte mede om hem impopulair te maken.

Intusschen was de ongerijmdheid van Lord Glenelg's Naturellenpolitiek duidelijk aan het licht gekomen, en Sir George Napier, die gezonden was om Sir Benjamin D'Urban te vervangen en die politiek ten uitvoer te leggen, had de Kolonie verlaten in de stellige overtuiging dat Sir Benjamin's inzigten juist waren, en dat de Naturellenstammen niet volgens de beginselen van Exeter Hall konden geregeerd worden. De negervriendelijke partij was echter nog steeds aan het rijzen, en Sir Peregrine Maitland, een afgeleefd man, doortrokken van de leeringen van het Genootschap tot Bescherming van den Inboorling, werd gezonden om het werk te voltooijen dat Sir George Napier in wanhoop had moeten opgeven. De natuurlijke gevolgen hiervan bleven niet uit, en de Kolonisten bleken het regt gezien te hebben. Sandilli, een Kafferhoofd aan wien de Regering heel wat liefkozingen had verspild, en die met al de arglistigheid van zijn ras begaafd was, bood weerstand aan de overheid, en dwong den vrede-verkondigenden Gouverneur om naar de wapenen te grijpen. Een heftige strijd volgde, en Grahamstad werd op nieuw bedreigd. Onder deze omstandigheden werd de Gouverneur teruggeroepen, en voor een tijd lang nam Sir Henry Pottinger zijn plaats in. Door scherpe maatregelen werd de magt der opperhoofden weldra gebroken, en velen hunner, waaronder Sandilli, gaven zich op genade en ongenade over, zoodat, toen Sir Harry Smith op 1 December 1847 het bewind aanvaardde, de oorlog ten einde was. De politiek van Lord Glenelg werd omvergeworpen, de Provincie Britsch Kafferland werd gevormd, en de grenzen der eigenlijke Kolonie werden in ééne rigting tot Oranjerivier, in een andere tot de Chumie en Keiskama verplaatst.

De opperhoofden werden gedwongen om den onderdaanseed af te leggen, maar ongelukkig nam men geen maatregelen om de Naturellen te beletten naar hun bergvestingen in de Amatola's terug te keeren. In dezen oorlog leden de Kolonisten in het algemeen zware verliezen, terwijl verscheidene gewetenlooze handelaars, die reeds voordeel getrokken hadden van de emigratie, nog meer gelegenheid kregen om hun venijn te vergrooten door het verstrekken van wapenen en schietgoed aan den vijand.

Zoo als men kon verwachten nu de vrede zoo snel op een manier gesloten was, leidde het loslaten van Sandilli en het gebrek aan voorzorg dat men had waargenomen in het toelaten van een nieuwe bezetting der Amatola bergen door de Kaffers, tot een nieuwen oorlog in 1850, die nog noodlottiger gevolgen had dan de vorige. De roekeloosheid van den Gouverneur, die hem bijna het leven kostte, de slagting in Boomah Pas, de invallen waardoor de grensdistricten verwoest werden en de opstand der Hottentots, zijn bekende zaken, en maakten dezen Kafferoorlog een der ergste die ooit hadden plaats gehad; maar de besliste houding door Sir George Cathcart, die Sir Harry Smith opvolgde, gevoerd, maakte spoedig een eind aan den strijd, en op 9 Maart 1853 was de vrede hersteld. De Amatola's waren nu schoon van Kaffers, trouwe Naturellen kregen landschenkingen, en Europésche volkplantingen werden aan de grenzen gevormd om de Kolonie een betere bescherming te verleenen. Met geringe wijzigingen kreeg men Sir Benjamin D'Urban's politiek terug, en de dwalingen der laatste negentien jaren waren ten slotte in allen deele erkend.

Intusschen had de Kaapsche Regering met andere en geduchter moeijelijkheden te kampen gehad. Reeds in 1842 had de Minister van Koloniën getracht Robbeneiland in een strafplek voor jeugdige schavuiten te veranderen, en zoo tevens de Kolonie arbeiders te bezorgen; maar de burgers der Kaapstad, zamen met de rest der Kolonisten, hadden onder de bekwame leiding van John Fairbairn zich ten sterkste hiertegen verklaard, en hun afschuw te kennen gegeven van een maatregel die schurkerij in een land inheemsch zou maken waar men nog weinig van misdaden wist. De Rijksregering eerbiedigde de wenschen der Kolonisten, en de zaak bleef er bij. In een dépêche van 19 Maart 1849 meldde echter Graaf Grey, toenmalig Minister van Koloniën, dat het plan in gewijzigden vorm hernieuwd was, zullende men een aantal misdadigers die verlofbriefjes hadden naar de Kolonie zenden om onder de boeren verdeeld te worden. Toen dit bekend werd toonde zich een ongeëvenaarde verontwaardiging onder alle afdeelingen des volks, stedelingen zoowel als boeren, en overal in het land weerklonk een kreet van afschuw. Openbare vergaderingen werden gehouden, en indrukwekkende petities werden onder een opgewondenheid opgesteld zoo als men er in Z. Afrika nog geen gezien had. Tot één doel vereenigd vergaten de Kolonisten alle verschil van rang, geloof of kleur, en maakten zij zich gereed om hun woonsteden tegen de gevreesde besmetting te verdedigen. Ditmaal was er niets wat Engelschman en Afrikaner scheidde, en hand aan hand maakten zij zich gereed voor den strijd. De Minister wist alles van hetgeen men hier van de zaak dacht, en had twee petities, een uit de Kaapstad en een uit Grahamstad ontvangen waarin men zich tegen zulk een handelwijs ten ernstigste verklaarde. In weerwil echter van dit, en in weerwil van het feit dat hij zelf in zijn dépêche van 19 Maart bepaaldelijk om meerdere inlichtingen gevraagd had, zond hij, zonder een antwoord te wachten, uit Engeland een lading misdadigers, en op 19 Sept. 1849 ankerde de *Neptune* met zijn gevreesde vracht in Simonsbaai.

Intusschen hadden de Kolonisten, aangevoerd door stem en pen van John Fairbairn, een anti-Bandietenvereeniging gevormd, en zich verbonden om zich aan alle verkeer te onttrekken met lieden van eenige soort die zich bezig hielden met het aan wal brengen, voeden of bezigen van bandieten. Op Zaturdag 19 Mei waren alle bezigheidsplekken aan de Kaapstad op den middag gesloten, en over de 5,000 lieden, vergaderd vooraan het gebouw van de Koopmansbeurs, protesteerden tegen het invoeren van veroordeelde schavuiten. Een groote vergadering van over de 8,000, waarbij 500 boeren, werd op 4 Julij, insgelijks vooraan de Beurs, gehouden, en daar besloot men zich tegen elke poging van den kant der Britsche Regering te verzetten om de Kaapkolonie in een Strafkolonie te veranderen. De regen stortte in stroomen neder, maar daar stoorden zij zich niet aan die tot redding hunner vrijheden bijeen waren gekomen, en toen men voorstelde zich liever naar binnen te begeven werd dit voorstel met verontwaardiging verworpen. Zoo waren onze vaderen; wat een onderscheid tusschen hen en ons! Toen het nieuws van de komst der *Neptune* in de Kaapstad bekend werd was de heele stad in rouw. Winkels werden gesloten; kerkklokken luidden als voor een begrafenis. Men onthield allen voorraad aan de Regering, en zij die zich niet aan hun belofte hielden, oogstten de verachting hunner medeburgers in. Vijf maanden lang bleef de *Neptune* in Simonsbaai, en vijf maanden lang bleven de Kolonisten in hun weerstand volharden. Ten slotte eerbiedigde de Rijksregering hun wenschen, en toen de *Neptune* naar Tasmanië zeilde was de Kolonie van schrik ontheven. Ook bleef de wakkere weerstand onzer landgenooten tegen de tyrannieke maatregelen der overheid niet onbeloond, want hoewel hij niet leidde tot geheele onafhankelijkheid, zoo als die der burgers van Boston, droeg hij zeer bij tot het verschaffen van dat stelsel van vertegenwoordigend bestuur waar wij thans onder leven. In 1823 hadden de Commissarissen van Onderzoek iets van dien aard aan de hand gedaan, maar geraden om het land onder tweeërlei Regeringen te verdeelen. In 1826 hadden de bewoners der Kaapstad een petitie ingestuurd om vertegenwoordigende instellingen, en het was vooral door de volharding van John Fairbairn dat het verlangen naar die instellingen in het leven werd gehouden, zoodat in 1841 een nieuwe petitie uit de Kaapstad meer bijval vond, en, na een lange briefwisseling, in 1850 een ontwerp van Constitutie naar de Kaap werd gezonden. Een tijd lang beletten verschil van gevoelen over een aantal punten, en tevens de onlusten aan de grenzen, het voor goed vaststellen der zaak, maar in 1853 werd de nieuwe Constitutie bekrachtigd, en het eerste Parlement kwam op 1 Julij 1854 bijeen.

De Wetgevende Magt was toen, even als nu, in twee Huizen verdeeld, maar de Wetgevende Raad bestond uit den Hoofdregter als President en vijftien leden, acht uit hetgeen men toen de Westelijke Provincie noemde, en zeven uit de Oostelijke, terwijl de Wetgevende Vergadering 46 leden telde Het Uitvoerend Bewind bleef echter als vroeger uit beambten bestaan, door den Minister van Koloniën aangesteld, en waarover het Parlement geen andere magt kon oefenen dan door geld te weigeren.

Terwijl de Kaapsche Kolonisten met goed gevolg hun vrijheden tegen de Rijksregering staande hielden, en naar Vertegenwoordigend Bestuur op constitutionele wijze streefden, trachtten de emigranten buiten de grenzen op elke mogelijke wijze hun onafhankelijkheid te handhaven. De beproevingen en bezwaren die zij ondergaan hadden, hadden hun vastberadenheid bijgezet, en hen gereed gemaakt om als het noodig was te vechten. Sir Harry Smith had dan ook reden om verbaasd te zijn toen hij, naar de Kolonie teruggekeerd, de mannen die samen met hem de Kaffers bevochten hadden, en wier dapperheid en trouw niemand beter kende dan hij self, thans bevond de Regering die hij vertegenwoordigde met een haat te haten dien men zich moeijelijk kon voorstellen. Vóórdat hij de Britsche souvereiniteit afkondigde over het land tusschen Oranje- en Vaalrivier, zond de Gouverneur den heer Pretorius uit Natal om de boeren hiervoor te polsen, maar de afkondiging had plaats eer Pretorius terug was. Deze had, volgens hetgeen later door Sir Harry Smith verklaard werd, het doel van zijn zending verkeerd opgevat, daar zij slechts betrekking had op de emigranten benoorden Vaalrivier; maar Pretorius heeft altijd het tegendeel beweerd. Ten zeerste verstoord door den onstaatkundigen stap van den Gouverneur, namen de meeste boeren van het nieuwe gebied onder aanvoering van Pretorius de wapenen op, terwijl vrij velen het hiermeê oneens waren, en erkenden dat zij aan de Britsche Regering dachten trouw te blijven. Na eenige voorbijgaande voordeelen door de opgestane emigranten behaald, trok de Gouverneur in persoon tegen hen te velde, en maakte voor een tijd lang een eind aan den strijd door den slag van Boomplaats, waarna het land op nieuw tot Britsch gebied werd verklaard, en de boeren die het meest tegen de Engelschen hadden Vaalrivier overtrokken. Dit geschiedde in 1849. Niet veel later begonnen de Basuto's last te geven, en daar vele boeren in de Souvereiniteit gekomen waren die sterk tegen Britsch bestuur waren, werd door hen de gelegenheid te baat genomen om aan de Basuto's zich aan te sluiten, Pretorius van over Vaalrivier terug te roepen, en de wapenen weder op te nemen, vast besloten om liever tot den laatsten man te sterven dan gedwongen te worden om Britsche onderdanen te blijven.

De Rijksregering was intusschen gaan inzien dat Sir Harry Smith een misslag had begaan, en zij begreep dat het oefenen van dwang op de boeren ten einde hen in onderwerping te houden, slechts tot ergere verwikkelingen en noodlottige gevolgen leiden kon. Men begon dus te onderhandelen, en daar een hiertoe gezonden Commissaris rapport uitbragt ten gunste van de onafhankelijkheid der Emigranten-republiek benoorden de Vaal, maakte de Conventie van Zandrivier, op 16 Maart 1852 door den Volksraad bekrachtigd, een eind aan den strijd. Daarmede was de Z. A. Republiek voor goed gesticht. Een van de artikelen der Conventie was ten effekte dat geen handel in schietgoed met Naturellen benoorden Vaalrivier veroorloofd zou zijn. Toch maakten, kort na de erkentenis van de onafhankelijkheid der Republiek, handelaars uit de Kaapkolonie en elders gebruik van de linie van Zendingsstaties om tot het binnenland door te dringen, en de Naturellen aan de Noorder- en Westergrenzen der Transvaal van de middelen te voorzien om het de boeren lastig te maken. Zelfs zendelingen hielpen in het wapenen der Kaffers en in hun bestrijden der Republiek, welker onafhankelijkheid pas erkend was. Tot mijn spijt moet ik zeggen dat Dr. Livingstone een van hen was. Toch wisten de boeren, in weerwil van den smokkelhandel en de partijzucht der zendelingen, van hun welverdiende vrijheid en hun kennis van den wapenhandel het regte gebruik te maken om de Naturellen er onder te houden.

In dien tijd had de Britsche Regering zich beter bekend gemaakt met den waren staat der zaken, en was zij tot de gevolgtrekking gekomen dat, om den vrede te bewaren en de kosten te vermijden van het onderhoud van een groot leger benoorden Oranjerivier, het volstrekt noodig was om ook de Souvereiniteit onafhankelijk te verklaren. Na eenige voorloopige stappen kwam Sir George Clerk te Bloemfontein als Britsch Commissaris, en na heel wat moeite, wegens een partij in het land die zeer tegen het terugtrekken van het Britsch gezag was, werd onafhankelijkheid de Souvereiniteit bijna opgedrongen. Tegenstand werd geboden, want zelfs uit de Kaapkolonie werden petities hiertegen naar Engeland gezonden, terwijl de negervrienden in ééne woede waren en al hun venijn op de uitgeweken boeren uitspuwden, die intusschen de beschuldigingen, door zendelingen en anderen tegen hen ingebragt, zoo weerlegden dat de Commissaris er geheel meê tevreden was. De voorstanders van Engelsch bestuur in de Souvereiniteit deden alles wat zij maar konden om de Rijksregering te bewegen tot het aanhouden van haar gezag over het land; maar Engeland was reeds moede van al die lasten, en daar het er op uit was om uit zijn bezwaren met boeren zoowel als met Naturellen, te raken, luisterde het niet en sloot het, op 15 Feb. 1854, een Conventie waarbij de Oranje Vrijstaat geheel van het Britsche Rijk gescheiden werd.

Zien wij terug op het tijdvak dat onze aandacht desen avond heeft bezig gehouden, dan moeten wij erkennen dat het misverstand dat tot dus ver tusschen Engelschen en Afrikaners geheerscht had, zoo al niet in dien tijd aan den gang gebragt, toch in groote mate aan den gang gehouden en verergerd was door de rampzalige voorliefde voor politieke kuiperij die zich bij de Londensche zendelingen voordeed; dat vele grieven der boeren het gevolg waren van een hardnekkigheid der Rijksregering, die voor hun vraag om goedkoopen arbeid en bescherming tegen de Naturellen steeds doove ooren toonde, terwijl de zwarten bevoordeeld worden door een doorgaande vooringenomenheid ten hunnen behoeve die geenszins door hun verradelijke handelwijs gewettigd werd; en dat de meeste onheilen waar de Kolonie vele jaren na de kapitulatie van 1806 meê te kampen had, het gevolg waren van de banghartige en weifelende politiek van een reeks van Ministers van Koloniën, die de beweringen van bevooroordeelde dweepers en verblinde theoristen voor goede munt aannamen, in plaats van zich te storen aan de gevoelens der Kolonisten selve, en een manhaftig, opregt en praktisch Regeringsstelsel te volgen. Toch heeft, met al zijn fouten, het Britsch bestuur in Z. Afrika den verstandelijken, maatschappelijken en politieken vooruitgang der bewoners zeer bevorderd. Uit den aard der zaak moest het jaren lang slechts bij proefnemingen zich houden. Het begon met onze voorvaders te verlossen van de handen der O. I. Kompagnie, maar het stelde een bijna despotiek beheer in plaats er van. Door de komst der Britsche setlaars van 1820 werd een vrijheidszin en verlangen naar constitutioneele verbeteringen de Afrikaners ingeprent, die in het tijdvak der O. I. Kompagnie republikeinsche gevoelens hadden gehuldigd, en dus sich zeer bekwaam toonden om de gevoelens der Engelschen, die slechts in naam van de hunne afweken, sich eigen te maken. Trapsgewijze maar doorgaande kwam men de eene na de andere hinderpaal te boven, totdat de negervriendelijke politiek het verloor, de onafhankelijkheid van de Transvaal en den Oranje Vrijstaat toegestaan en, wat niet het minste beteekent, de Constitutie van 1854 ons als een vrij volk gegeven werd, ten duidelijken bewijze dat Engeland ons in alles toegeven wilde zoolang wij ons selven trouw bleven. Dit tot stand te brengen, eendragtig samen te werken, de grondslag onzer onafhankelijkheid op te rigten, die, als wij haar waardig blijken te zijn, stellig komen zal, al duurt dit welligt nog een eeuw, dat moet het doel en de dierbaarste wensch van elk waar Z. Afrikaner, van elk denker zijn. Laat ons intusschen aan het land ons hechten dat alleen dit voorregt ons geven kan als belooning van loyauteit en gehechtheid. Laat ons Engeland helpen in het beheer dezer Kolonie, en vroeger of later zal het ons toelaten ons selve te regeren. En komt die tijd, zoo als hij komen moet, mogen dan Engelschen en Z. Afrikanen aan elkanders zijde geschaard staan als bittere vijanden van dwinglandij, voorloopers van verstand en kampvechters voor beschaving.

Aankomst der Mailstoomboot.

De *Norham Castle* was Donderdag reeds vroeg in de Baai. Zij komt hier met een volledigen toestel van elektrieke verlichting, ter eere waarvan kort vóór haar vertrek een dinner aan boord werd gegeven. Als passagiers voor hier bragt zij Dr. Lennox Browne, de heeren Dyer en Malcolm Clark, den heer en mej. Hitchins, den heer Comyns Eames met gezin, mej. Beverley-Hall, den heer Frank Plant met gezin, mej. en jongejj. (2) Beddy, mej. en jongeh. Weavind, den heer en mej. Green, den heer en mej. Sinclair, mej. Castleton, mej. Hudson, de heeren A. H. Rideal, A. H. Mayne, Paine, G. Davies, Montagu, J. M. Brown, Bateman, H. Harrison en Reginald, den heer, mej. en jongej. Gibb.

Het nieuws is weder van geen groot belang. Alles rustig op het vaste land van Europa, en weinig anders om over te praten dan de kansen van Prins Ferdinand om al of niet uit Bulgarije verwijderd te worden. In Engeland is het Parlement verdaagd. In het reces worden rijke festijnen van welsprekendheid, zoowel van de Ins als vooral van de Outs, verwacht, maar men is nog pas aan het voorbereiden der magen hiervoor, hebbende de heer Goschen aangekondigd dat, in weerwil van al de hoogdravende toespraken van Sir Wm. Harcourt over het gedrag der Regering in Ierland, het aldaar nooit zoo goed was gegaan, en nooit een bestuur gevoerd was zoo liefderijk en voordeelig voor de Ieren, als thans; terwijl de heer Gladstone gezegd heeft dat als de heer Dillon veroordeeld was wegens wetsverbreking, dit niet de schuld van gemelden heer maar van een Regering was die zulke ongeloofelijke Wetten door het Parlement kreeg.

Dat men het in Ierland met den heer Goschen niet in allen deele eens is, blijkt uit heftige tooneelen bij het uitgooijen van pachters, geëindigd met een nederlaag der politie, in één district, en een zoodanig "boycotten" der politie in een ander, dat zij 20 mijlen ver reizen moesten om kost te krijgen. Twee dameskleedermaaksters waren geboycot omdat zij met de kinderen van een serjant hadden gesproken, en waren ten gevolge daarvan krankzinnig geworden.

Over het brengen van een actie tegen de *Times* door den heer Parnell wordt natuurlijk zeer verschillend gesproken. Sommigen achten het een wijze set; anderen gelooven dat het vrees verraadt voor het oordeel der Commissie. De actie is gebragt voor een Schotsch Hof, en wel omdat de regtspleging daar meer in het voordeel van een klager in lasterzaken is; en zij betreft alleen de brieven door de *Times* gepublieeerd en aangehaald, die door den heer Parnell vervalschingen worden geacht. Eerst deed de *Times* of zij om de zaak niet gaf; later schijnt zij sich door een advokatenstreek van de zaak te willen afmaken.

Verder niets van belang voor Engeland, behalve dat een Wet is aangekondigd tot vorming van een Departement van Landbouw, die in de herfstzitting zal behandeld worden, en aan den heer Chaplin, als President van het Landbouw Bestuur, een setel in het Kabinet zal besorgen; en dat Prinses Christiaan gezegd wordt zich tot het Roomsche geloof te gaan bekeeren.

Over de zaken van het Britsche Rijk is niet veel anders te melden dan dat de Thibetanen in de buurt van Sikkim meer last geven dan vroeger. Turkije verkeert in treurigen financiëelen toestand; geen stuk geld in de schatkist voor de noodige uitgaven, en de Sultan wil geen leening sluiten. Rusland wordt gezegd zich aan Turkije te zullen aansluiten, wat het protest tegenover de handelingen van Italië aan de Roode Zee betreft; en de nederlaag door de Italianen, of liever door Mahomedaansche kavallerie onder Italiaansche officieren, in een gevecht met de Abyssiniërs geleden schijnt vrij ernstig te zijn geweest. Zij wilden een aanval doen op Debeb, een neef van den Keizer van Abyssinië, die vroeger tot hen overgeloopen maar later met hen in strijd geraakt was en zich met den Keizer verzoend had. Hij gaat door voor een knap partijganger, en buitendien koos een stam zijn partij op welks hulp de Italianen gerekend hadden.

Weinig uit Frankrijk en Duitschland, behalve dat op Generaal Boulanger bij gelegenheid van een zijner verkiezingsreizen door een onderwijzer geschoten is, en dat de Bonapartisten gezegd worden zeer het hoofd op te steken. Graaf Waldersee, die Graaf Von Moltke als Chef van den staf van het leger opvolgt, wordt gezegd een vrouw er op na te houden die op eigen gelegenheid in politiek doet, en wel in een anti-Bismarckiaansche. Zij is een Amerikaansche, met onberedeneerd veel geld. Weenen zal weldra met Constantinopel door een Spoorweg verbonden zijn. In Haïti heeft de President der Republiek zich op een schip in de haven van Port au Prince moeten begeven, en is de revolutie, onder een aanvoerder van den naam van Boiron, meester.

Zuid Afrikaansch nieuws is er niet veel. Men hoort van twistgeschrijf over de Zulu's, daar een dochter van Bisschop Colenso het voor, de heer Fred. Mackarness het tegen Dinizulu opneemt. Miss Colenso is in elk geval in de zaken gemengd; maar hoe durft een individu als die Mackarness, vroeger advokaat zonder eenige praktijk aan de Kaapstad, die toen hij hier in der tijd, in Ds. Faure's afwezigheid, inleidingsartikelen voor het *Volksblad* schrijven moest er steeds in slaagde om te toonen dat hij niets van de zaken wist, sich in Engeland als autoriteit over Zuid Afrikaansche kwesties opzetten? Voorts vernemt men weder van nuttige raadgevingen tot het bouwen van een Spoorweg door Zululand. Het belangrijkste nieuws betreft zeker artikel in de *Pall Mall Gazette*, waar wij in ons "'t een en ander" iets van zeggen.

Vergadering aan de Paarl.

Donderdag morgen werd een kiezers vergadering te Paarl in het Stadhuis gehouden, geroepen door de Ed. heeren Proctor en Marais leden van de Wetgevende Vergadering in het laatste Parlement. Te half elf werd zij geopend en de Ed. heer J. I. de Villiers tot voorzitter en de heer J. H. Dijkman tot secretaris benoemd.

De voorsitter legde uit in korte woorden het doel van de vergadering, namelijk dat de Parlementsleden voor Paarl hunne kiezers zouden aanspreken.

De heer Proctor nam het woord eerst en seide dat het hem speet zoo weinig tegenwoordig te zien. Hij zou niet gaan spreken over de 32 jaren die hij gediend had maar alleen over wat in de laatste zittingen voorgevallen was. Eerst, men kon gemakkelijk herinneren dat de Accijns eenige jaren geleden ter sprake kwam. Hij had er tegen geijverd en deze belasting werd vernietigd. Toen kwam de Brandziekte wet. Hierin vertegenwoordigde hij geene plaatselijke belangen want hij was eigenlijk geen schaapboer maar een wijnboer. Hij was tegen deze wet geweest, want zij kwam niet overeen met de belangen van het land. Bijvoorbeeld als een togtganger naar het Onderveld ging en hier een paar schapen, daar een paar kocht en deze ziekte onder zijn schapen ontstond dan moesten deze schapen opgesloten worden en dus moeten wij hierboven voor ons vleesch wachten. Op een voorwaarde zou hij er *voor* gestemd hebben, dat is als de wet over het geheele land toegepast was.

De ander belangrijke vraag was de Spoorwegen, waar hij ook tegen gestemd had. Daar waren zooveel lijnen voorgestaan dat hij eigenlijk niet de geheele zaak kon begrijpen. De voornaamste lijn was stellig de Kimberley verlenging. Hij had tegen het amendement Theron gestemd, en voor het voorstel Upington, want naar zijne meening was dit het beste, want daar was nog kans dat Transvaal later vrijen handel zou geven, maar als de verlenging niet geschiedde zou Natal de Kolonie een spaak in het wiel gestoken hebben met betrekking tot den handel met Transvaal. Een ander gevaar was dat de Duitschers hetzelfde voor de Kolonie mogten doen, hiertegen moest men goed zorgen. Dit kon hij zeggen dat hij nog nooit van een stemming weggebleven had wanneer het op belangrijke kwesties aankwam, maar altijd als regtvaardig man gestemd, en dus voor de belangen en welvaart van het land gewerkt. Met deze worden gaf hij over in hunne handen het vertrouwen in hem berust in geenerleiwijze geschonden. In geval dat hij niet weer gekozen werd, ried hij hen aan om toch naauwkeurig op te passen dat zij een regtvaardig man kozen.

De heer Marais seide dat er in de laatste Sessie niet veel, maar toch eenige belangrijke kwesties voorgekomen waren. Eerst was er het Tolverbond. Een Conferentie was voor eenige jaren gesticht om de eenheid door Zuid Afrika te verspreiden. In de toekomst zou Zuid Afrika in zijne opinie nog een groot land worden. Zuid Afrika was niet alleen rijk in ander dingen maar ook in goud. Dientengevolge had een stroom van menschen gevloeid en zou nog vloeijen in het land. Hij was op de Goudvelden eenigen tijd, toen was het een onbewoonbare streek, thans een groote stad. Vrijstaat had gedacht dat zij een deel aan onzer Invoerregten behoorde te krijgen, nu de vraag was welk deel men hun zou afstaan. Voor dit doel werden onderhandelingen aangegaan. In zulk een verbond was het noodig dat de belangen van Natal ook in acht zouden genomen worden. Transvaal had geweigerd. Niettegenstaande ging de Conferentie voort en men had den uitslag gezien. Deze overeenkomst of Tolverbond was een overeenkomst die insloot geven en nemen. Alhoewel hij over eenige artikelen tegen was, was het in het geheel zeer billijk. Als Natal en Transvaal zaamgegaan waren zou vrij handel over de geheele Kolonie gesticht zijn, Hij dacht dat dit een zeer wenschelijk ding voor de Kolonie was. Hij gaf de geldberekening die men zou moeten afstaan aan de binnenlandsche staten. De groote bron van inkomst hier was de invoerregten, en als die betroffen waren moest men voorzigtig handelen. In deze woorden had hij bewezen hoe noodsakelijk, wenschelijk en gezond sulk een overeenkomst was.

Om over te gaan naar het Spoorweg Wetsontwerp, de andere belangrijke zaak in het Huis behandeld. Eerst kwam de Junctie lijn. Dit wetsontwerp werd ingetrokken en een omvattend schema gesticht, namelijk de verschillende lijnen in Oost en West, de grootste waarvan de Oudtshoorn lijn zou geweest zijn. Dit schema zou over de 4,000,000 gevergd hebben. Hij was verbaasd over deze som en kon zulke uitgaven niet billijken. De leden van de Oostelijke Provincie hadden al deze lijnen ondersteund; sonder twijfel was dit door voorloopige overeenkomst gedaan. Oudtshoorn dacht hij wel moest een Spoorweg hebben, maar het zou een-en-eenkwart millioen nemen, en dat was een beetje te veel; dus had hij liever tegen het geheele schema gestemd. De Afrikaner Bond had de bovenste lijn aangenomen en de Regering de onderste; maar zooals de heer Proctor gezegd had moest men hier zeer voorzigtig zijn. Elkeen moest zorgen dat hij geen fouten en abuizen beging in zijne stemming. Als hij kon kiezen tusschen de twee zou hij ongetwijfeld voor de hoogere gestemd hebben. De lijn naar Kookhuis kon nimmer in der eeuwigheid betalen. De Somerset West lijn was door, het is waar, maar het was maar een klein sommetje, en het zou de werken onkosten ongetwijfeld betalen. Dan weer de Colesberg lijn. Oranje Vrijstaat had beloofd de Kolonie hierin te helpen door een lijn door Vrijstaat aan te leggen, maar de Kimberley lijn was de belangrijkste; hij en zijn collega hadden er over verschild. Hij had gedacht dat hij goedschiks het amendement Theron kon aanvaarden om Vrijstaat nog een kans te geven om zich duidelijk te verklaren. Het was genoegzaam bekend dat als de Kolonie nog een beetje zou wachten tot de Noordelijke Spoorweg van de Transvaal voltooid was, dat de Transvaal vrijen handel zou geven. De Regering had voor eenige jaren afgevaardigden naar de Transvaal gestuurd om vrijen handel te bekomen, en moest men het nu niet trachten te krijgen nu dat het meer noodig was dan ooit? Het amendement Theron zou den Vrijstaat zeer goed behandeld hebben, nl. dat als de Vrijstaat volhield, de Kolonie zoude wachten en dan voortgaan met de verlenging. Maar hij was zeer bevreesd dat de Vrijstaat zich zou onttrekken aan het Tolverbond. Nu om de afstanden te beschouwen was het van Colesberg 400 mijlen korter. Ons doel moest stellig zijn om den kortst-mogelijken weg te nemen. Het is ook zeer duidelijk dat wij met onze havens moeten handelen, want die waren de ingangen naar het binnenland. Transvaal was zeer veel aan ons verschuldigd van vorige dagen, b. v. in den onafhankelijkheidsoorlog, toen Transvaal op alle wijzen ondersteund en geholpen was door de geheele Kolonie. Dan het Landbouw Departement. Door niemand was hiervoor meer gedaan dan door de laatste Regering. Dit Departement had aan haar het ontstaan te danken. Maar men weet dat als het Gouvernement werkt alles zeer kostbaar gaat. De wijnplaats in Constantia en de Tabaksnijverheid waren zeker stappen in de regte rigting. Dit is een land geschikt voor landbouw en deze proefnemingen moesten en behoorden gemaakt te worden. Hij was dikwijls op de Gouvernements plaats geweest en had gezien dat alles goed ging. Hij was door de Kolonie gereisd, en had bevonden dat Kaapsche wijn thans overal gedronken werd. In de laatste Parlementszitting werd een gekozen Comité aangesteld om te zien of men niet een markt in Europa voor Kaapsche wijnen kon vinden. Dit was zonder twijfel de voornaamste zaak, maar daar gingen vele moeijelijkheden mee gepaard, en tot nog toe was de weg nog niet geheel open. Dan de Wet op de huisbelasting was in de laatste sitting veranderd, zoodat eigenaren niet meer verantwoordelijk zijn voor de belasting op huisen die zij niet bewonen. Dit dacht hij een gezonden maatregel. De schatkist zou er wel bij lijden, maar elkeen zou toch verblijd en een last verligt zijn. Hij hoorde klagten over, wat hebben onze Parlementsleden voor ons gedaan. De opheldering was dat er geene grieven waren. En dan, wie kon seggen dat petities ooit onuitgevoerd waren. De Accijnsbelasting ook had hij veel over gewerkt, maar zijne kiesers konden niet zien hoe hard de leden over sulke zaken swoegden, soms slapelooze nachten doorbrengende. Onze inkomsten aan Spoorwegen toonden aan een surplus van £28,000; maar kon men gelooven dat dit zou aanhouden? Verleden jaar was er een stroom, een rush naar de Goudvelden, maar nu is daar een kalmte, een stilte gekomen. Men hoorde weer van verschillende rigtingen dat de Accijns weder moest geheven worden. Misschien souden leden van dit district in de toekomst weder er over moeten vechten. Een ding kon men Sir G. Sprigg dankbaar zijn, nl., dat hij een goede finantier was en groote zuinigheid en spaarzaamheid te voorschijn gebragt had. Deze hulde moest hij hem brengen. Om de springhengsten niet te vergeten kon hij seggen dat deze aankoop van het Gouvernement ook een stap in de regte rigting was, want men moest goede paarden in de Kolonie hebben. Met deze woorden moest hij zijne kiesers bedanken voor hun vertrouwen in hem in de laatste jaren. Hij was er trotsch over afgevaardigde voor sulk een groot district te zijn. Wat de toekomst zou baren wist hij niet. Hij was bewust van zijn tekortkomingen, maar geloofde niet dat hij hun vertrouwen in eenigermate geschonden had.

De heer D. F. du Toit achtte het zijn pligt eenige aanmerkingen te maken, alhoewel hij seide dat hij wist dat er anderen die voor hem waren die moesten spreken. Hij stelde voor een votum van vertrouwen in de leden. De Paarl kon trotsch wesen over hunne vertegenwoordigers. Zij hadden groote opofferingen voor de belangen van hun district gedaan. Hij wist misschien meer dan anderen hoe de leden gewerkt hadden. Een woord over het Tolverbond en Spoorwegverlenging. De heer Marais en andere Afrikaansche leden hadden gestemd met de oogen op de toekomst van Zuid Afrika en de vriendschapshouding met den Vrijstaat. Verschillende leden hadden gezegd dat het voorstel van de Regering veel beter was. Het hoofdoogmerk van den heer Marais was wat voor het belang van het geheele land was en niet voor bijzondere districten of Staten. Met betrekking tot de vraag wat de vertegenwoordigers voor ons district gedaan hadden, kon hij zeggen dat zij zeer veel gedaan hadden. Zij hadden gewerkt en geswoegd om de Accijnsbelasting af te nemen, want de menschen konden onder geen omstandigheden het betalen. Als er eenige klagten waren dan waren de kiezers self schuldig. Hij hoopte dat het voorstel van vertrouwen aangenomen en hartelijk dank aan hen uitgedrukt zou worden.

De heer P. J. Malherbe secondeerde.

Het voorstel werd eenparig aangenomen.

Na een woord van dank aan den Voorzitter ging de vergadering uiteen.

TULBAGH.

PUBLIEKE VERGADERING.

(Van onzen Correspondent.)

Eene belangrijke publieke vergadering werd alhier gehouden op Maandag, 3 dezer, ten einde de gevoelens van het publiek te vernemen omtrent de kandidaten voor de aanstaande Wetgevende Vergadering. De Wel-Ed. heer H. A. Fagan werd tot voorzitter en de heer H. Fagan, Jr., tot secretaris gekozen. De voorzitter zette het doel der vergadering uiteen, en las ook een brief die hij ontvangen had van den Wel-Ed. heer F. Botha van Goudinie, waarin gemeld wordt, dat op eene publieke vergadering te Goudinie gehouden het besloten werd om andermaal de Edele heeren J. J. de Vos en J. I. de Villiers te ondersteunen, en verzoekende dat hij zoo goed moet zijn hun dadelijk de gevoelens van het publiek van Tulbagh omtrent deze zaak te laten weten. Hij noodigde toen de heeren uit om hunne gevoelens aan de vergadering bekend te stellen. Nadat de Wel-Eerw. Kreft, de WelEd. heeren J. J. de Clerk, L. J. Smith, J. P. du Toit, S. van Niekerk, J. H. Lombard, P. J. P. Marais, B. Lombard en anderen gesproken hadden, hunne hoogste goedkeuring hechtende aan de bekwame wijze waarop onze oude vertegenwoordigers de belangen van het land en vooral van ons distrikt hebben behartigd, werden de volgende resoluties eenpariglijk aangenomen.

1. Deze vergadering bedankt den Ed. heer J. I. de Villiers hartelijk voor den onvermoeiden ijver waarmede hij voor Tulbagh gearbeid en voor de bekwame wijze waarop hij hun belangen behartigd heeft, en verzekert hem van ons volste vertrouwen in hem.

2. Dat er dadelijk een Requisitie aan den WelEd. heer J. I. de Villiers geteekend worde, hem verzoekende zoo goed te zijn zichzelven andermaal verkiesbaar te stellen als vertegenwoordiger van dit distrikt voor de aanstaande Wetgevende Vergadering, en dat hij rekenen kan op de hartelijke ondersteuning van het publiek van Tulbagh.

3. Dat aan den Edelen heer Jacob de Vos van Worcester ook eene requisitie gezonden worde hem verzoekende zich andermaal te laten nomineren als een der kandidaten voor Worcester en Tulbagh voor de aanstaande Wetgevende Vergadering, hem tegelijker tijd van de hartelijke samenwerking van het publiek van Tulbagh met zijne ondersteuners te Worcester te verzekeren soo hij aan ons verzoek voldoet.

4. Dat er dadelijk naar Worcester geschreven worde om de verrigtigingen van deze Vergadering bekend te maken en te versoeken om aldaar ook eene Publieke Vergadering te beleggen omtrent deze zaak.

Behalve dat men met groote afkeuring sprak over de handelwijze van sommigen alhier die met requisities voor den WelEd. heer Logan rondgaan, ging alles zeer stil en bedaard toe, en het schijnt werkelijk als of de kiezers van Tulbagh, met enkele uitzonderingen, eenparig voor de Edele heeren De Villiers en De Vos zullen ingaan. De Wel-Eerw. Kreft zeide dat de Wel Eerw. Zahn teregt heeft opgemerkt dat het de snoodste ondankbaarheid van ons zou zijn om niet eenpariglijk te stemmen voor de twee leden die zoo trouw voor ons gearbeid hebben. De Wel-Ew. Buchner was afwezig; anders zou hij ook zeker de vergadering hebben bijgewoond, daar hij ook hartelijk ten gunste van onze twee oude vertegenwoordigers is.

De *Volksbode* wordt vriendelijk verzocht bovengenoemde over te nemen.

Will the *Cape Times & Argus* kindly take over the above.

TRICHINAE.

"Als je een vreeselijken dood wilt sterven, eet dan ongekookte ham," zeide een Engelsch dokter toen hij van een Hospitaal kwam. Daar had hij onderzoek gedaan in een sterfgeval. Emma Weitzel, van *New York*, stierf in dat Hospitaal aan de gevolgen van een lust voor ham. Een spier uit hare borst gesneden was onder het microscoop gebragt, en wat zag men daar! Een wemelende menigte van deze insecten. Het insect is rond en langwerpig; de kop dunner dan de staart. Een menschelijk ligchaam heeft somtijds meer dan 40,000,000 dezer wormpjes. Zij vermenigvuldigen zoo snel als het zand der zee, en een worm roept in het leven ongeveer 800 of 900 in 10 dagen. Men treft dit insect in vele dieren maar meest in het varken aan, waar het overgebragt is door het eten van ratten, in welke dieren het zich oorspronkelijk gehuisvest heeft. Soms lijdt men in mindere mate er van, alles hangt van het gestel af. Men beweert dat het gedeeltelijk kan verwijderd worden door brandewijn, matig genomen; doch zoo ver is er geen voldoenend geneesmiddel gevonden om het insect geheel te verdelgen. Dit alles kan vermeden worden door het vleesch degelijk te kooken, want het insect kan geen vuur verdragen; doch zooals duidelijk bewesen is, zijn het rooken en drogen van vleesch niet toereikend.

EEN NOODLOTTIG ONGELUK.

Bij de wedrennen te Munster is een 32-jarig luitenant, een Graaf van Nesselrode, van sijn paard gestort en door den val gedood. Men meende aanvankelijk dat de verongelukte de bekende *sportsman* Von Nesselrode was, de eenige zoon van den Opperhofmeester van Keizerin Augusta, en de laatste afstammeling van den katholieken tak der Nesselrodes. Maar de ongelukkige ruiter is Graaf Droste zu Vischering van Nesselrode Reichenstein, een neef van eerstgenoemde.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST

Spoorwegongeluk.

Een Veldtogt.

Ontvangen en gepubliceerd 6 Sept. 2.30 n.m.

LONDEN, 6 SEPT.—Een sneltrein uit Lyon is gisteren te Dijon van de rails geloopen, en terstond stiet hem de Italiaansche posttrein met schrikkelijk geweld. De schok was zoodanig dat 52 lieden, waaronder 4 Engelschen, gedood of gekwetst werden. De expeditie naar de "Black Mountain" vertrekt op 1 October, en zal bestaan uit 5 bataillons Britsche infanterie, 4 artillerie, en 11 Naturellen regimenten.

[Volgens de *Cape Times* is de "Black Mountain" een plek, waar onlangs twee Engelsche officieren vermoord zijn.]

De Scheepsmanoeuvres.

Laat Amerika maar razen!

Ontvangen en gepubliceerd 2 Sept. 2.40 a.m.

LONDEN, 7 SEPT.—Lord Charles Beresford, in een toespraak aan een feestmaal te Sheffield, zeide dat de scheepsmanoeuvres die onlangs hadden plaats gehad bewezen dat de afrigting van officieren zoowel als manschappen niet deugde voor de schepen van den huidigen dag. Men moest, zeide hij verder, meer ingenieurs-benoodigdheden en tevens een groote vrijwillige verdedigingsmagt voor de kusten hebben. De Hertog van Rutland zeide, in antwoord op den toast op de Ministers, dat Engeland en Canada gezamenlijk van oordeel waren dat zij den bluf van President Cleveland met gelijkmoedigheid konden behandelen.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST

KAAPKOLONIE.

De "Raleigh."

SIMONSSTAD, 6 SEPT.—De *Raleigh* is heden morgen uit Natal hier aangekomen.

Rammen.

BEAUFORT WEST, 5 SEPT.—Op de rammenverkooping van heden werden 700 te koop geboden. Prijzen van £1 10s. tot £2 17s.

Goed nieuws.

(Van onzen Correspondent.)

BUFFELSRIVIER, 7 SEPT.—Prachtige regens sedert gisteren avond te 7 ure. Buffelsrivier vol en nog aan het rijzen; geen zoodanige regen in de laatste zes jaren.

De "Pembroke Castle".

P. ELIZABETH, 7 SEPT.—De *Pembroke Castle* vertrekt morgen, met geen passagiers voor de Kaapstad.

Voetbal.

KIMBERLEY, 7 SEPT.—Op den jaarlijkschen maaltijd der Griqualand West Rugby Voetbal Unie heeft gisteren de heer Cousens, Kapitein van de spelers die naar de Kaapstad geweest zijn, gezegd dat hij de Kaapstad had uitgenoodigd deel aan een tournooispel te Kimberley te nemen, maar men had er niet al te danig veel geestdrift voor. Tournooispelen, zeide hij, waren het regte middel om een voetbalpartij naar Engeland voor te bereiden, en dit moest het doel zijn.

Regen.

RIVERSDALE, 7 SEPT.—Sedert gisteren avond 11 ure is er 2½ duim regen hier gevallen.

Uit de fabriek.

MAFEKING, 7 SEPT.—Nieuws van de pont op de Limpopo, van 26 Aug., houdt in dat de Administrateur dagelijks verwacht werd, en dat de Boeren zijn komst afwachtten. Er is geen twijfel dat de plek waar de pont de rivier overging, in het Protectoraat en in Khama's land was. Men is veel rustiger, en er is alle kans op een vreedzame schikking.

Goud.

WORCESTER, 7 SEPT.—De Worcester Exploratie Maatschappij heeft uit hare stamperij in Augustus 502 ons goud gemaakt.

Verkiezingen.

MALMESBURY, 6 SEPT.—Gisteren is men in ernst met de voorbereidingen tot het kiezingswerk begonnen. Op een invloedrijke openbare vergadering te Moorreesburg heeft men de volgende uitkomsten bij de stemming bekomen: 37 voor J. C. Hofmeyr, 35 voor D. Bresler, 3 voor T. Louw.

De Stoomboot "Tamar."

SIMONSSTAD, 6 SEPT.—De stoomboot *Tamar* zeilde heden avond naar Engeland, St. Helena en Ascension aandoende.

Produkten en Paarden.

PORT ELIZABETH, 6 SEPT. — Op de wolmarkt werden heden van 108 balen wol 65 tegen vroegere prijzen verkocht. Angorahaar was er 31 balen, waarvan 22 verkocht werden, nog steeds tegen zeer lage prijzen. Niet veel bijzonders, en geenerlei verandering in prijs aan de veerenmarkt. De groote verkoopingen van beschadigde produkten uit de *Jane Harvey* en *Lada* gaan, als men bedenkt hoe slecht de markt staat, goed van de hand. Angorahaar haalde £1 15sh. à £10 10sh. per baal; wol, gesorteerd, £8 2sh. à £8 12sh. 6d.; grof en gekleurd, £3 15sh. à £4 15s.; vetwol, £3 15sh. à £4. De gewigten voor de P. E. Lente Handicap zijn:—*Earl Godwin* 10 st. 7 lb.; *Prosecutor* 10 st. 5 lb.; *Quidnunc* 9 st. 9 lb.; *Whittington* 9 st. 3 lb.; *Herald* 8 st. 12 lb.; *Foam* 8 st. 6 lb.; *Tracker* 8st. 5 lb.; *Wanderer* 8 lb 0 st.; *Fisherman* 7st. 10 lb.; *Maid of Honour* 7 st. 10 lb.; *Duiker* 7 st. 9 lb.; *Vagebond* 4 st. 7 lb.; *Paramount* 7 st. 7 lb.; *Albion* 7 st. 3 lb.; *Maritzburg* 7 st. 5 lb.; *Ozone Filly* 6 st. 7 lb.; *Mirage* 6st. 5 lb.; *Matlock* 5 st. 10 lb.

TRANSVAAL.

Goud.

POTCHEFSTROOM, 6 SEPT.—Een zeer rijk goudrif is gemerkt op het eigendom van de Potchefstroomsche Goudmaatschappij, en men gelooft dat het 4 tot 6 ons per ton zal geven. De grond van het Birnie Syndikaat ligt er vlak naast.

NATAL.

Goud.

PIETERMARITZBURG, 5 SEPT.—De stamperij der "City en Suburban" heeft voor Augustus 578 ons geleverd. Die van de "Heriot" gaf 713 ons uit 900 ton kwarts uit het hoofdrif.

De "Courland".

DURBAN, 7 SEPT.—De stoomboot *Courland*, over welken veiligheid men in de laatste dagen zich hoe langer hoe meer bevreesd maakte, is thans te Delagoa Baai aangekomen. Geen inlichting wordt verstrekt omtrent de reden waarom zij zoo lang is opgehouden.

Publieke Vergadering te Caledon.

(Van onzen Correspondent).

Een groote en invloedrijke vergadering, die ook door een aanzienlijk getal dames werd bijgewoond, vond heden in de Hofzaal alhier plaats. Op het platform verschenen o.a. de heeren Sir Thomas Upington, de Edele heer Lourens van der Bijl, L.W.R., de Edele heer Christiaan Dempers, L.W.V., de heer Hendrik Beijers en de heer Mathijs de Villiers. Tot voorzitter werd gekozen de heer Servaas Fick. De voorzitter opende de vergadering met te seggen dat deselve was belegd door de Edele heeren Sir Thomas Upington en Dempers, ten einde verslag en rekenschap te geven van hunne handelingen in het Parlement, en tevens om de gevoelens der nieuwe kandidaten te vernemen.

Daarop nam Sir Thomas Upington het woord, die door den heer Laurens van der Bijl als translateur werd ter sijde gestaan.

De Edele heer Upington sprak ongeveer aldus:—Mijnheer de Voorzitter, dames en heeren, —Veroorloof mij mijn leedwezen uit te drukken dat ik u niet eerder heb kunnen besoeken, het is u bekend dat het steeds mijne gewoonte is geweest u vroegtijdig te ontmoeten, doch aangezien ik verleden jaar als een der afgevaardigden der Koloniale Conferentie naar Engeland moest gaan, kon ik toen mijn gewoonte niet volgen, en bij mijne terugkomst had de Parlementszitting reeds een aanvang genomen, terwijl buitendien mijne gezondheid mij niet toeliet publieke vergaderingen bij te wonen. Ook nu nog gevoel ik mij niet geschikt u behoorlijk toe te spreken. Het is reeds eenige jaren geleden sedert ik de eer had door u te worden verkozen, en ik daag iemand hier aanwezig uit mij te bewijzen dat ik een woord heb terug getrokken van wat ik toen heb beloofd. Toen ik door u werd verkozen waren de financiën der Kolonie in een zeer slechten toestand, de prijzen der produkten en de vooruitzichten der boeren waren soo slecht mogelijk, en nu op het einde van het tegenwoordige Parlement is dit alles door een sorgvuldig bestuur veel beter geworden. Voor dit alles kan ik Sir Gordon Sprigg nooit te veel prijzen; door zijn toedoen is de schuld der Kolonie in een vast krediet veranderd, en nooit heeft het krediet der Kolonie bij kapitalisten hooger gestaan dan thans. Ofschoon ik erken dat de toestand der boeren nog niet geheel naar eisch is, is zij nogtans veel beter, en ik geloof en vertrouw dat deze binnen kort nog meer zal verbeteren. Het tegenwoordige Ministerie heeft veel voor de landbouwers gedaan, en welke regering ook in de toekomst aan het hoofd des bestuurs mag komen, dit is seker, dat het verpligt zal zijn alles aan te wenden dat zal kunnen strekken tot hulp van de boeren. Wij hebben hier diamanten en goud, en de opbrengst daarvan is seer winstgevend, maar noch diamanten noch goud zal ooit kunnen voorzien in de behoeften van een seer groot deel der Kolonisten bevolking, en de voorziening dier behoeften zal voor het grootste gedeelte in de opbrengst van landbouw en nijverheid moeten bestaan. Er moet dus alles worden aangewend om den landbouw te verbeteren. De groote opbrengst van dit land bestaat in wol, wijn, koren en paarden. De verbetering der wijnbouw is reeds ter hand genomen, wij hebben experts laten uitkomen die uitnemend zijn geslaagd. Voor de wijnboeren bestaat er thans een goed vooruitzicht, als zij slechts de voorschriften der deskundigen willen nakomen wat betreft de gisting, de reiniging der vaten en kelders en de algemeene behandeling. Men heeft monsters wijn direkt uit de kelders der boeren naar beroemde deskundigen in Oostenrijk gezonden, die zoo goed waren, dat ze aldaar tegen een prijs van 8 à 10 shillings per bottel werden gewaardeerd. Dit strekt tot bewijs wat kan worden; de opbrengst van Hermitage is nu al seer beduidend en in Zuid Afrika alleen reeds wordt in die wijnsoort een grooten handel gedreven. Ik bejammer het dat ik omtrent wol niet even hoopvol kan spreken. De hoeveelheid en hoedanigheid van wol is verminderd en de prijs is laag. Uit statistieke gegevens kan ik u bewijzen dat de opbrengst van wol vroeger beter was. Zoo laat als 1872 bedroeg de opbrengst van wol over £300,000,000 sterling: dit bedrag heeft in 1886 afgenomen tot de waarde van 1½ millioen. De prijzen oefenen een grooten invloed uit op de opbrengst, dit behoort nogtans niet zoo te zijn. Verleden jaar was de opbrengst beter, maar het is nog ver van voldoende. Gij weet dat wij moeten compiteren met andere landen, maar indien wij willen, kunnen wij onzen groud houden. Er is een voorstel gedaan om de Brandziekte Wet verpligtend te maken. Ik geloof dat het in het belang van elken boer is om de Brandziekte Wet toe te passen, maar ik ben er nogtans tegen om deselve verpligtend te maken. Eerst wanneer de Afdeelingsraad er zich voor verklaard heeft, en niet eerder, is het de tijd om de Wet toetepassen. Ook ten opzichte van andere produkten is het land op den weg van vooruitgang. Het verwondert mij dat in een zoo fraai distrikt de paardenteelt is tot niet geraakt, er is altijd een goede markt voor paarden van de regte soort te vinden, en ik hoop en vertrouw dat ten desen opzigte Caledon even als in de dagen van Kolonel Apperley den voorrang zal innemen. Het Gouvernement denkt voort te gaan met de uitgave van geld voor goede paarden, de drie duisend pond daarvoor reeds besteed is slechts een begin, en wij zullen op den ingeslagen weg voortgaan totdat het voldoende is. De volgende en wel de meest belangrijke vraag is hoe de Kolonie zich behoort te ontwikkelen en van welke markten wij ons behooren te verzekeren; hiertoe is eene uitbreiding Noordwaarts noodzakelijk; wij behooren ons Spoorwegstelsel uit te breiden tot aan den Zambesi, en ik hoop dat velen uwer de uitvoering van dat plan mogen beleven. Voor het eerst ben ik het oneens geweest met een heer dien ik andersins ten zeerste respecteer. Het Gouvernement had het plan opgevat twee verlengingen, tot aan de Vaal- en Oranjerivier respectievelijk aan te leggen; de heer Hofmeyr had daarop een amendement ten effekte dat d.e

ZIE OMMEZIJDE.

verlengingen niet direkt zouden plaats vinden, en wetende de goede verstandhouding welke er steeds tusschen den Vrijstaat en dezen Staat had bestaan, stelde ik als amendement voor om te wachten tot men vernomen had wat de Vrijstaat van plan was te doen. Mijn amendement werd verworpen. Het amendement Hofmeyr ging eveneens, en met een groote meerderheid verloren. Ook ik heb het mijn pligt geacht er tegen te stemmen, ik beschouwde het mijn pligt met het oog op het belang dat deze Kolonie heeft bij de verlenging Noordwaarts, en wel om reden Natal hare lijnen tot aan de Transvaal uitbreidt en ons van ons regtmatig aandeel wil afsnijden. Met het oog hierop vraag ik u, hoe ik anders zoude hebben kunnen stemmen dan ik gedaan heb? Ik heb gestemd om de Spoorweg tot aan de Vaalrivier te laten gaan. Als President Kruger genegen is kan hij ons daar ontmoeten. In dat geval zullen wij geen anderen weg aanleggen, maar indien niet, dan zullen wij ons eigen belang het eerst dienen te behartigen. Wat als Natal aan den eenen en de Portugezen aan den anderen kant onzen handel wegnemen? Wat zal men dan van mij zeggen? Daarom stemde ik gelijk ik gedaan heb, ten einde mijne handen vrij te houden, en om een deel van den grooten handel Noordwaarts voor ons te verkrijgen. Voor de Westelijke provinciën is er geen beter linie verkrijgbaar; ik schaam mij niet over de gedragslijn die ik in deze zaak heb gevolgd, en ik zoude mij ten eerste in mijne constituenten moeten vergissen als ik konde gelooven dat Caledon zoude toelaten dat Natal en Delagoabaai ons onzen handel afhandig zouden maken. Een ander voorstel, dat der verbindingsliniën, is eveneens verworpen, maar ik verwacht dat binnen kort een verbindingslijn ter verkrijging van Koloniale kolen zal tot stand komen, die ons in staat zal stellen in een nog veel beter inkomen uit onze Spoorwegen te bekomen. Het land heeft voor een waarde van veertien millioenen in sporen belegd, maar hoe groot die som ook mag schijnen, betalen zij niet alleen de volle rente en kosten van onderhoud, maar hebben zij in het afgeloopen jaar ons nog een batig saldo van £28,000 gelaten. Is er nog één die zich tegen eene uitbreiding van Spoorwegen zoude willen verzetten? Ik ben verheugd in staat te zijn u te melden dat de lijn tot aan Sir Lowry's Pas op het einde des jaars zal voltooid zijn. Het zal u algemeene voldoening geven te vernemen dat die lijn bijna zonder eenige tegenstand door beide huizen is gekomen. Ik beschouw die lijn slechts als een eerste toelaag van wat dit distrikt toekomt. Ik acht verder den tijd gekomen dat de grond en bodem dezer Kolonie naauwkeurig behoort te worden onderzocht, waartoe bekwame personen op het gebied der mineralogie en der aardkunde dienen te worden aangesteld. Een der belangrijkste punten heb ik tot op het laatst uitgesteld, en wel omtrent de Conferentie. Het is zeer jammer dat de Transvaal zich niet genegen betoond heeft aan de Conferentie deel te nemen. De Vrijstaat echter is met ons zaamgegaan. Het is te betreuren dat de heer Mijburgh, een der Vrijstaatsche afgevaardigden ter Conferentie, is overleden, en niet slechts hij, maar ook den dood van President Brand, die steeds zoo wel gezind was jegens deze Kolonie, hebben wij te betreuren. Van wat ik weet omtrent Hoofdregter Reitz, heb ik reden te gelooven dat zijn optreden als President geen wijziging in de politiek van den Vrijstaat zal teweeg brengen. Ik hoop dat President Kruger door aandrang op hem geoefend, zijn gevoelen ten opzigte dezer Kolonie zal veranderen. Wat wij hier noodig hebben is eendragt. Geen een is sterk genoeg om alleen klaar te komen, wij behooren elkander te steunen. Het zal een onberekenbaar verlies zijn als iets zoude mogen gebeuren dat aanleiding tot twist konde geven. Ik acht het een voordeel voor den Transvaal om onzen Spoorweg tot aan Pretoria te verlengen, en ik wanhoop nog niet aan de verwezenlijking van dit plan. Gij hebt welligt gehoord omtrent het aanbod van vrijen handel met den Transvaal, indien wij ons verbinden den Spoorweg niet verder uit te breiden, maar ik zeide toen dat ik zulk een aanbod niet goed genoeg achtte. Door de Londensche Conventie is de Transvaal gehouden aan Natal dezelfde voorregten te schenken als aan ons, en wat zal ons vrije invoer baten als Natal het eveneens krijgt? Ik denk door zulk een aanbod aan te nemen, verkoopen wij ons geboorteregt, ons onbetwistbaar regt om onze Spoorwegen te verlengen. Dit zijn de gewigtige vragen die ons in den laatsten tijd hebben bezig gehouden. Ik heb in die zaken met het oog op het algemeen belang van deze Kolonie gehandeld, en binnen korten tijd zal het blijken dat het Gouvernement met beleid en wijsheid is te werk gegaan. Of ik zal herkozen worden of niet, dat staat aan u. Als vrije en onafhankelijke kiezers behoort gij naar pligt en geweten te handelen, en indien gij meent dat ik uw vertrouwen verbeurd heb, moet geen persoonlijke consideratie voor mij bij u tusschen beiden komen. Het is mij onmogelijk thans te weten hoe gij zult handelen, maar wel weet ik dat, mogt ik herkozen worden, ik alsdan zal voortgaan met mijn pligt te doen, en hetzij ik herkozen wordt of niet, dat zal geen invloed hoegenaamd op mij uitoefenen, in het gevoel van dankbaarheid voor de beleefdheden mij tot dusverre betoond, zelfs al kwam ik aan den voet der stemlijst. Ik tel mijne persoonlijke vrienden in deze afdeeling bij honderden, en zij behoeven van mijne nederlaag niets te duchten; in of uit, de gedragslijn die ik mijzelven gesteld heb blijft één, namelijk, om de welvaart van het distrikt Caledon te helpen ondersteunen. Ik dank mijne constituenten regt hartelijk voor de ondersteuning mij tot hiertoe gegeven; weinig wist ik, toen ik de vorige maal als kandidaat bij u optrad, dat ik zoo spoedig een werkend deel in het bestuur des lands zou moeten nemen. Ik ben gebonden de algemeene landsbelangen te behartigen, maar ik heb nogtans niet vergeten de eer en het vertrouwen door u aan mij geschonken, en het staat aan u om te oordeelen of ik die eer en uwe consideratie nog verder waardig ben.

De voorzitter zeide daarop dat Sir Thomas Upington zich bereid had verklaard op vragen hem gesteld te antwoorden.

De heer Ignatius le Roux wilde weten of Sir Thomas Upington ons zoude helpen in het verkrijgen eener brug over de Rivier Zonder Eind.

Sir Thomas Upington zeide dat zulk een vraag hem in een moeijelijke positie plaatste. Het was onraadzaam voor eenig lid van het Ministerie om direkte financiëele beloften te doen of om dezelve in het Huis voor te dragen; dit bedierf het vertrouwen hetwelk het Huis in zulk een lid mogt stellen. Hij herinnerde zijne kiezers dat hij reeds vroeger op de raadzaamheid van zulk een werk had gewezen, maar de slechte staat der financiën had een voorstel in dien zin niet mogelijk gemaakt. Zoude echter de Afdeelingsraad deze zaak ter hand nemen, dan twijfelde hij niet of het Gouvernement zoude behoorlijke consideratie er aan schenken.

De heer Kiezer wilde weten waarom, volgens Sir Thomas Upington, de Transvaal in geval van vrijen handel met deze Kolonie, zij dien handel ook aan Natal moest toestaan.

De heer H. Beijers stemde met die vraag in, en voegde er aan toe waarom dan, in geval van een Tolverbond met den Vrijstaat, de Vrijstaat de goederen der Kolonie vrij kan inlaten en die van Natal niet.

Sir Thomas Upington zeide dat de Transvaal in dit geval gebonden was door de Conventie. Het speet hem te moeten zeggen dat er weinig kans bestond dat Natal met het Tolverbond zoude meêgaan. Natal meent dat het alleen tot ons voordeel strekt, derhalve zoude het Tolverbond zich moeten beperken tot deze Kolonie en den Vrijstaat; wilde Natal aan het verbond toetreden dan werden hare waren eveneens vrij toegelaten; in het tegenovergestelde geval niet. Doch het was onnoodig hieromtrent verder te redeneren, want zooals de zaken nu stonden zoude het slechts tusschen den Vrijstaat en de Kolonie kunnen tot stand komen. Maar al ging Natal niet met ons mede, de belasting op koren zoude in elk geval verdubbeld worden. Terwijl spreker omtrent koren sprak, was het voor de korenboeren welligt de moeite waard te weten hoe wij op dit gebied waren vooruit gegaan. Tusschen 1884 en 85 werd aan koren voor een waarde van £350,000 ingevoerd, en de waarde van ingevoerde mielies bedroeg £80,000, thans werden er geen mielies meer ingevoerd, en de waarde van ingevoerd koren voor het laatste half jaar (ik weet niet regt of het half of heel is) beliep slechts £23,000. Wij behoefden thans niet te vreezen voor hongersnood. Uit het rapport van den bestuurder der Oostelijke Spoorwegen blijkt het dat er van tevoren een invoer van meer dan 4,000 ton graan en 1,300 ton meel was, veel waarvan uit Australië werd ingevoerd. Thans werd er in het geheel geen graan en slechts 15 ton meel ingevoerd, terwijl de uitvoer 68,000 zakken bedroeg, waarvan 'n December 430 ton en in Januarij 1000 ton naar Australië waren gevoerd. Dit noemde spreker den strijd op vijandelijken bodem overbrengen.

De heer Herman Dempers vroeg wat zoude geschieden ten opzigte der belasting op graan indien het Tolverbond niet doorging?

Sir Thomas Upington zeide dat het Parlement in dit geval door wetgeving daarin moest voorzien.

De heer Matthijs de Villiers hield een lofrede op Sir Thomas Upington, op het eind waarvan hij een votum van vertrouwen in Sir Thomas Upington voorstelde, welk votum werd gesecondeerd door den heer J. H. T. Kleijn en met groote meerderheid werd aangenomen.

De heer H. Beijers nam daarop het woord met te zeggen, dat hij, als een der kandidaten voor een setel in de Wetgevende Vergadering, gemeend had niet te moeten spreken, aangezien deze vergadering door de heeren Upington en Dempers was belegd; hij was dan ook geheel onvoorbereid, maar aangezien zoo vele zijner vrienden er bij hem hadden op aangedrongen om zijne gevoelens uit te spreken, wilde hij eenige woorden in het midden brengen. Ten eerste wilde hij zich verklaren voor protectie op graan, die wij, die zoo ver van de markten verwijderd zijn, nog meer noodig hadden dan andere distrikten; niet slechts wilde hij protectie op graan, maar ook op vele andere goederen die hier heel goed konden worden gemaakt. Hier werden zoo vele buitenlandsche goederen ingevoerd slechts tot stijving van de zakken der kooplieden. Hij was tegen het verpligtend maken der Brandziekte Wet, en was buitendien geen groot vriend dier Wet, doch hij zoude zich hierin naar zijne constituenten schikken. Men had hem gezegd hij moest voorzigtig zijn, om als zijn gevoelen uit te spreken of hij voor een man als Scanlen, Upington of Hofmeyr was, doch hij wilde er geen doekjes om winden. Zonder zich blindelings aan eenige partij te verbinden, zeide hij dat, als er eene partij was die tot leuze had de eenheid der verschillende landen en staten van Zuid Afrika te bewerken, men op zijnen steun kon rekenen. Was er eene partij die verzoening en verbroedering der verschillende nationaliteiten voorstond, hij zoude haar steunen. Was er eene partij die tot leuze had alle inmenging van uit Downingstraat te weren, en de alles omvattende inboorlingen kwestie hier te regelen, hij zoude met die zaamgaan.

De heer Bredenkamp vroeg hoe de heer Beyers dan omtrent de vlag kwestie dacht.

De heer Beijers achtte die vraag onnoodig, doch terwijl men hem vroeg, wilde hij zeggen, dat hij hoopte onder de vlag waaronder wij thans leven, die van Groot Britanje, te mogen leven en sterven.

De heer Mathijs de Villiers zeide, dat ieder met zijn gevoelen omtrent protectie bekend was, zoodat hij daaromtrent niet behoefde uit te wijden. Omtrent bemoeijingen van uit Downingstraat behoefde men niet te redeneren; geen republiek was vrijer dan het land onzer inwoning, en het was onmogelijk voor Engeland zich met onze aangelegenheden te bemoeijen.

De heer Beijers: maar ze doen het nogtans.

Het was verkeerd voor een kandidaat om hier vele beloften te doen; zonder invloed kon men in het Parlement niets uitvoeren. Hij was van gedachte dat een lid zijne kiezers in alle gewigtige zaken behoorde te raadplegen. Gedurende zijn vijfjarige loopbaan, kon hij zich herinneren slechts eenmaal verkeerd te hebben gestemd, dat was in zake Basutoland. Hij had gemaakt dat men een harde pad naar Worcester had bekomen, en het vernietigen van de £150 die wij jaarlijksch aan Stellenbosch betalen, had hij zoo ver doorgevoerd, dat men de zaak naar een gekozen comité had verwezen, doch daar hij zich bij de laatste verkiezing niet had kandidaat gesteld, was het daarbij gebleven. Hij was er voor om het beheer der uitspanningen op de Afdeelingsraden te doen overdragen, daar de wegen dikwijls werden verlegd, en dan behoorden zulke uitspanningen te worden verkocht of vernield. Hij hoopte zijne gevoelens op den nominatiedag nader bloot leggen.

De Edele heer Lourens van der Bijl verheugde het te zien dat ook de dames in de politiek begonnen belang te stellen. Hij kon Sir Thomas Upington zijne constituenten gerust aanbevelen; de aanstaande electie zoude een zeer gewigtige zijn. Men behoorde niet uit het oog te verliezen dat de welvaart eens volks in groote mate van de Regering afhangt, gelijk bij uitvoorbeelden in Europa aantoonde. Hij had deze Regering steeds gesteund en zoude haar blijven ondersteunen zoolang zij goed deed, maar hij stelde zich onder geenerlei verpligtingen. Zoolang als hij in het Parlement was had hij voor den spoorweg naar Sir Lowry's Pas gevochten, en door aanhouden had men hem verkregen. Hij dacht er behoorden bruggen te worden gemaakt van hier tot aan de grenzen des lands. Hij wees er nogmaals op dat deze verkiezing zeer belangrijk was. Hij wilde niemand voordragen, want alle waren zijne vrienden, ieder behoorde naar pligt en geweten te handelen, en zoo mogelijk moest men geen slechtere maar betere lieden sturen, Caledon moest in de toekomst toonen wat het vermogt. Men moest zorgen dat de jeugd een opvoeding kreeg. Spreker had veel gereisd en ondervonden, en zijn vertrouwen in dit gedeelte der wereld was daardoor zeer toegenomen. Hij voorspelde voor Zuid Afrika een grooten toekomst. Spreker hoopte binnen kort den spoorweg tot aan den Zambesi te zien aangelegd. Engelschen, Duitschers en Afrikaners behoorden elkander de broederhand te reiken in het belang van de algemeene welvaart des lands. Het Hoogerhuis moest nog twee jaren aanblijven, maar zoude het Gouvernement mogen besluiten het nu reeds te ontbinden, dan zoude hij vertrouwensvol opnieuw zijne kiezers ontmoeten. Het belang zijner constituenten zoude hij steeds behartigen en in gewigtige aangelegenheden zoude hij niet zijn eigen zin volgen, maar met zijne kiezers te rade gaan.

De Edele heer Christiaan Dempers, die zeer heesch was, zeide, dat hoewel hij zich heden onbekwaam gevoelde om te spreken, nogtans niet konde nalaten zijne kiezers te danken voor de eer en het vertrouwen hem gedurende een tijdperk van acht jaren geschonken. Hij had steeds naar pligt en geweten gehandeld. Spreker stemde overeen met den Ed. heer Van der Bijl omtrent Sir Thomas Upington. Hij had hem steeds gadegeslagen. Eerst was hij het met hem oneens geweest, maar ook toen had hij hem steeds als een opregt, welmeenend en eerlijk man beschouwd. Spreker sprak niet om gunsten, want hij was even onafhankelijk als Sir Thomas Upington. Hij hoopte dat men alles zoude doen om de verkiezing van Sir Thomas Upington te verzekeren. Spreker was eerst een ondersteuner geweest van het Scanlen Ministerie. Hij had steeds met stemmen naar zijne overtuiging gehandeld, doch hij erkende in zake Basutoland door voor de £20,000 te stemmen verkeerd te hebben gehandeld. Reeds den volgenden dag had hij daar er spijt gevoeld. Ronduit gesproken, het gelol over Basutoland en niets dan Basutoland had hem reeds beginnen te vervelen. De heer Mathijs de Villiers scheen den heer Beijers verkeerd te hebben begrepen toen deze over het perk stellen aan den invloed van Downingstraat sprak. De heer Beijers meende dat men zich moest vereenigen op het gebied der alles omvattende Inboorlingen kwestie. Spreker verklaarde dat hij zich niet weder wenschte kandidaat te stellen, en beval den heer Upington nogmaals zijne kiezers aan.

Sir Thomas Upington bedankte hierop in gepaste bewoordingen den heer Dempers voor de ondersteuning hem in het Parlement geschonken en betreurde het ten zeerste dat ZEd. zich niet weder wilde verkiesbaar stellen.

Sir Thomas Upington stelde daarna voor een motie van dank uit te brengen op den voorzitter, den heer Servaas Fick. Die heer was eerst zijn tegenstander geweest, maar hij was een eerlijke tegenstander, een man die iemand regtuit zeide wat hij tegen hem had. Zulk een tegenstander droeg spreker de grootste achting toe.

Het voorstel werd met acclamatie aangenomen, waarop de vergadering uiteenging.

ZEER DROEVIG.

De beroemde Fransche tooneelspeelster Agar is door een treurig ongeluk getroffen. Zij heeft een beroerte, en tengevolge daarvan, een verlamming gekregen. De Parijsche Gemeenteraad heeft haar een toelage van 500 *francs* verleend.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN. INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEZOCHT WORDEN.—RED.]

DE PREDIKANT VAN SIMONSSTAD EN HET AVONDMAAL EN DOOPSFORMULIER.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik kan niet helpen mijne verontwaardiging te kennen te geven, bij het lezen van "Open brief van Dr. Kotzé," onderteekend door Kalkbaaier, waarin hij o.a. gewaagt, dat de Simonsbaaische predikant (Ds. Pienaar) te Kalkbaai, bij gelegenheid van de laatste Avondmaalsviering, niet eens het formulier voorlas en bij het doopen van een kind hetzelfde deed.

Van harte vertrouw ik dat de geachte en wakkere ouderling de heer F. Hugo en zijne mede-kerkeraadsleden deze zaak zullen onderzoeken, en, zoo het waarheid blijkt te zijn wat door "Kalkbaaier" vermeld wordt, niet schromen zullen hunnen predikant goed op de vingers te tikken.

ORTHODOX.

SOMERSET WEST STRAND.

6 September, 1888.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—In een vorig nommer verschijnt een berigt uit Somerset West waarin gezegd wordt dat de twee vorige Water-Comitéleden schandelijk bejegend waren door de kleurlingen. Wat dezen wilden hebben was dat die leden hunne boeken of verslagen van de wijze waarop zij het geld uitgegeven hadden zouden leveren, doch dit werd niet gedaan. De heer F. Robertson heeft toen een vergadering onder de kleurlingen belegd. Hij is toen weder naar de Comitéleden gegaan, doch kon geen ander antwoord bekomen dan dat zij zelve £6 bijgelegt hadden. De heer Robertson heeft toen een lijst opgesteld en rond gebragt en £3 aan hen betaald. Van waar komt nu de £6, of verwachten zij dat de kleurlingen alles moeten betalen? Schrijver is waarschijnlijk onbekend met het Strand en hij heeft er nog niet lang gewoond. Schrijver behoort naar den heer Robertson te gaan; daar zal hij de volledigste voldoening krijgen.

CORRESPONDENT.

DE ONTVANGST VAN DEN ED. HEER P. B. VAN RHYN TE VAN RHYNSDORP.

Aan den Redakteur.

Van Rhyns Dorp, 4 Sept. 1888.

Mijnheer,—Dat er verschil van gevoelen bestaat is nuttig en noodig, daar men door wrijving der gedachten tot de waarheid geraakt; maar het is noch nuttig, noch noodig, ook niet beleefd, om andersdenkenden met hatelijkheden te bejegenen, zooals "Verstomd" doet in zijnen brief verschenen in uw nommer van 28 ll.

Wij lezen de nieuwsbladen en *verstaan* ze en juist daarom zijn wij tevreden met de Parlementaire handelingen van den heer Van Rhyn. Het is ons dus niet kwalijk te nemen dat wij onze tevredenheid en hoogachting te kennen geven, en die hoogachting rijst te meer daar wij door het schrijven van "Verstomd" leeren hoe het soms de strijd is waarmede de heer Van Rhyn tot welzijn des lands te kampen heeft.

Maar wij eeren niet alleen den heer Van Rhyn wegens zijne Parlementaire handelingen, maar tevens om zijn persoon, want hij is voor ons als een vader voor zijne kinderen, vol liefde en zorg; een groot voorstander op kerkelijk gebied, en steeds gereed om ons in het geestelijke en maatschappelijke leven met raad en daad bij te staan, en dus wordt zijne afwezigheid door ons allen diep gevoeld. Het is dus niet te verwonderen dat wij bij zijnen terugkeer van Synode of Parlement onze vreugde op gepaste wijze toonen, en ook zijn hart verkwikken door hem de blijken van gehechtheid en hoogachting te geven die hij waardig is.

In stede dus dat de brief van "Verstomd" den heer Van Rhyn in onze hoogachting zou doen dalen, toont hij ons dat nijd en afgunst het hart des schrijvers vervult. Hij zou weldoen door het voorbeeld van den heer Van Rhyn te volgen, dan zal ook hij in die liefde en hoogachting deelen die den heer Van Rhyn te beurt vallen; maar "Verstomd" voor als nog schijnt te ontbreken, en dus aanschouwt hij met nijdige oogen den ontvangst van den heer Van Rhyn.

"GEMATIGD."

Het Central Hotel.

BOVENGENOEMD welbekend Hotel is onder geheel nieuw bestuur. Bezoekers van buiten zullen in bovengenoemd Hotel alle Huisgemak vinden. Groote en goed Gemeubileerde Kamers, Beste Cuisine, Drank en Cigaren van de beste merken. Groote Biljartkamer. Termen zeer matig.

MRS. FRANKLIN,
Eigenares.

Onder Begunstiging van Zijn Hoog Edel den Staats-President S. J. P. KRUGER en Generaal N. J. SMIT.

IN RUTTER'S *Innes* Zadel zijn al de goede hoedanigheden van die van Crighton en de andere der Beste Koloniale makers vereenigd. Er wordt speciale aandacht besteed aan en studie gemaakt van het gemak van Paard en Ruiter. Probeer den nieuwen Veerzetel met gomelastiek en toegerust met een patente Stijgbeugelstaaf, nu zoo zeer op prijs gesteld. Zadels van iedere soort op order gemaakt en bekleed. Reparaties redelijk. Alsook Prachtige Stellen Tuig, met Zilver en Koper Beslag.

Zend om Prijslijst
A. T. RUTTER,
24 Darlingstraat, Kaapstad.

KENNISGEVING.

Stellenbosch District Bank (Beperkt.)

EEN VERGADERING van AANDEELHOUDERS zal gehouden worden op VRIJDAG, 28 SEPTEMBER AANST., in de BANK GEBOUWEN te STELLENBOSCH, 's Morgens ten 10 uur om EEN DIRECTEUR te KIEZEN in plaats van den heer P. W. BOSMAN, Sr., die bedankt heeft wegens den zwakken staat zijner gezondheid.

Op last der Directeuren,
R. C. VAN REENEN,
Bestuurder.

Stellenbosch, 27 Aug. 1888.

AAN WIJNBOEREN.

Bloem van Zwavel gegarandeert zuiver te zijn.
In Vaatjes van 100 lb., 15s. per Vaatje
In Vaten van 200 lb., 29s. per Vat.
Te Koop aan de Pakhuizen van
JAS. FLOWER & ZOON,
Hoek van Burg- en Kasteelstraat, Kaapstad.

D. ISAACS & CO.

MEUBELFABRIEKANTEN,
Bekleeders en komplete Huis-Meubileerders,
BIEDEN NU AAN
De Grootste Voorraad Meubelen in de Kolonie,
HUN VERTOONKAMERS DIE
30,000 VOETEN VLOERRUIMTE

BESLAAN, zijn nu open voor het Publiek, en behooren door allen die van plan zijn om te koopen te worden gezien. Daar D. I. & Co, alleen goed gedroogd Hout bezigen tot het vervaardigen van Meubelen, kunnen zij met vertrouwen elk artikel aanbevelen. Koopers zullen verder bevinden dat goede artikelen aan dit Magazijn goedkooper kunnen worden gekocht dan artikelen van mindere kwaliteit ergers anders.

De volgende zullen een denkbeeld geven van de lage prijzen waarvoor D. I. & Co. verkoopen in overeenstemming met de tijden.

	£	s.	d.
IJzeren Ledekanten, 2 ft. 6 in.	0	12	6
Matras (Best Klapperhaar) 2 ft. 6 in. ...	0	12	6
Ledekanten (volle grootte)	1	5	0
Volle Grootte Dubbele Matras (Best Klapperhaar)	1	5	0
Volle Grootte Dubbele van IJzerdraad Gewoven Spring Matras ...	1	17	6
IJzeren Kinderkateltjes	1	1	0
Goede Sterke Stoelen met Houten Zitting	0	2	6
Nette Waschtafel met Lade en Twee Handdoeksporten	0	6	6

Aan dit Magazijn zal ook worden gevonden een grooten en goed gesorteerden voorraad Aardewerk, Glaswerk, IJzerwerk voor het Huishouden; in het kort elk Artikel benoodigd in een goed uitgerust Huis, en tegen Prijzen lager dan die van eenig ander Handelshuis in Zuid Afrika

Geillustreerde Catalogus en Prijslijst worden op aanvraag Postvrij toegezonden.

D. ISAACS & CO.,

80 tot 92 Langemarktstraat, Kaapstad.

AAMBEIJEN POEDER.

HET succes dat tot hiertoe gepaard ging met het gebruik van bovengenoemde Medicijn, heeft den Eigenaar, den heer C. H. BÖSENBERG, er toe gebragt deselve meer prominent voor de aandacht van het Publiek te brengen; het werd in vele gevallen bewezen een zeer krachtig middel te zijn tegen deze zoo algemeen heerschende ziekte, die aangeduid wordt door hoofdpijn, kortzigtigheid, drukking op de oogen, angst, duizeligheid, gebrek aan geestkracht, onregelmatigheid in het bloed, pijn in de lenden en verstopping.

De bijzondere eigenschappen van dit Poeder om het bloed te verdunnen en een vrijen bloedsomloop te bevorderen, om de werking der ingewanden te prikkelen en te regelen, en ze te zuiveren van slijmerige en scherpe stoffen, nemen de onaangename uitwerkselen weg en genezen de ziekte. Het zal ook zeer heilzaam bevonden worden wanneer het gebruikt wordt als bovengemelde voorteekenen, de voorloopers van RHUMATISCHE JICHT zich voordoen, en ook bij drukking op de borst droogheid, jeuken en chronische aandoeningen van de huid, en bij watersucht, meer bijzonder wanneer deze uit onderdrukte uitwaseming voortkomt.

Als een huismiddel bij verstopping kan het veilig worden aanbevolen, alsmede voor de behandeling van uitslag bij kinderen.

Volle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR

C. H. BÖSENBERG, Chemist en Drooglist, hoek van Bree en Kortmarktstraat, Kaapstad.

N.B.—Dit geneesmiddel is bereid in den vorm van een Poeder, zoodat het voor altijd kan gehouden worden, zonder deszelfs eigenschappen te verliezen; een voordeel dat andere mengsels niet bezitten.

George Findlay & Co.,

BIEDEN NU AAN TEGEN LAGE PRIJZEN,

Graven, Spitvorken, Schoppen
Wijnpompen, zeer gezochte soort, Koperen en IJzeren Forceer en Hefpompen
Gomelastieke Slangpijpen, Geslagen en Gegoten IJzeren Waterpijpen, Looden Pijpen
Vensterglas, Hubbucks Verf en Olie, Vernis, Terpentijn, Renseolie
Blad Koper en Rood Koper, Zinkbladen, Blok Tin, Rood Koper en Tinsoldeersel
Koperen Toppen en Bodems voor Brandewijnketels, Koperen Klinknagels, Tinnen Pijpen voor Ketelslangen
McDougall's Schapendip, Stockholm Teer, Wagensmeer, Rocksout.
IJzerdraad voor Heiningen en Standaards, Gegalvaniseerd IJzerdraad, Geslagen IJzeren Veld en Tuin Hekken.
Kook en Verhit Kagchels, geschikt om Hout, Kool en Parafine in te branden.

IJzerwaren Magazijn, Gravestraat,
KAAPSTAD.

BRUID RUIKER WAAS

TOT VERFRAAIJING DER GELAATSKLEUR.

Eene enkele proeve zal iedere dame overtuigen van zijne voortreffelijkheid vergeleken met alle andere vloeistoffen en de talrijke poeders, die men hiertoe bezigt. Eene enkele aanwending, welke slechts een oogenblik behoeft te duren, deelt aan gelaat, hals, armen en handen eene delicate zachtheid en de zuiverheid van marmer mede, gepaard aan de tint en geur der lelie en der roos. Het neutraliseert de prikkelende eigenschappen der zeep, en verwijdert sproetels, zonnevlekken en elke oneffenheid of ontsiering der huid. Het is ten eenenmale onmogelijk om in de schoonheid aldus verkregen, iets kunstmatigs te ontdekken. Verkrijgbaar bij Coiffeurs en Parfumeurs.
HOOFD DEPOT: 90, Bd. Sébastopol, PARIJS; LONDON en NEW YORK.

Verkrijgbaar bij HEYNES, MATHEW & CO., J. T. PEACOCK & CO. en P. J. PETERSEN.

WESTELIJKE PROVINCIE SPOORWEG.

TIJDTAFELS VAN AF 1 MAART 1888.

KAAPSTAD—KIMBERLEY EN P. ELIZAB.

STATIES.	Dagelijks	Dinsdags	Vrijdags [illegible] Klass.	Dagelijks	Dagelijks
Vertrek van	v.m.		n.m.	n.m.	n.m.
KAAPSTAD v ..	7.40	..	1.45	3.50	7.15
Woodstock	7.44	..	..	3.54	..
Zoutrivier Junctie ..	7.50	..	1.53	4.0	7.25
Maitland	7.55	..	..	4.5	..
Ak. Durbanweg Junc.	8.20	..	..	4.33	8.0
Vert. do. ..	8.22	..	..	4.35	8.2
Muldersvlei Junctie	9.46	..	..	6.1	..
Klapmuts .. .	10.7	..	...	6.20	..
Paarl	10.35	..	3.23	6.50	9.27
Lady Grey Brug ..	10.50	..	3.31	7.9	9.38
Ak. WELLINGTON v	11.10	..	3.48	7.30	9.58
Vert. do. ..	11.25	..	3.54		10.18
	n.m.				
Hermon	12.18	...	...	..	11.8
Piketberg Weg ..	1.0	..	5.0	...	11.48
Tulbagh Weg ..	1.30	..	5.15	..	12.13
Ceres Weg .. .	2.15	..	5.46	..	12.53
Breederivier ..	2.42	..	.	.	..
Goudini Weg	3.10	..	...	..	1.48
Aank. WORCESTER v	3.35	...	6.49	..	2.13
Vert. do. .	3.55	..	7.3	..	2.28
Hexrivier	4.50	..	..	..	3.18
Hexrivier Oost ..	5.28	...	8.5	..	3.50
Triangle .. .	7.5	..	9.20	..	5.25
Ank. TOUWSRIVIER v	7.55	..	10.1	..	6.15
Vert. do. ...	..	..	10.6	..	6.30
Constable s	..	..	...	..	7.30
Matjesfontein v ..	..	..	11.44	..	8.30
Vert. d	..	..	11.45	..	9.10
			Zat. v.m.		
Buffelsrivier ..	..	..	12.36	..	10.8
Grootfontein v ..	..	..	1.53	..	11.38
					n.m.
Prins Albert Weg ..	..	..	3.7	..	1.10
Fraserburg Weg v ..	..	..	4.17	..	2.40
Ak. BEAUFT. WEST v	..	..	6.25	..	5.20
Vert. do.	..	..	6.30	..	6.0
Rhenosterkop s ..	...		...		..
Nels Poort ..	..	..	8.2	..	8.10
Victoria West Weg	..	..	10.24	..	11.40
Braak Poort ..	..		...	..	..
					v.m.
Richmond Weg ..	..	..	11.43	..	1.30
Deelfontein s ..	..	..	...	..	..
Mijnfontein ..	..	..	n.m.		
Ak. DE AAR JUNC. v	..	..	1.50		4.5
Voor P. Eliz. zie onder		n.m.			
Vert. do. ..	...	12.10	2.12	..	4.30
Houtkraal ..	...	1.13	3.9	..	5.46
Potfontein ..	..	..	...		..
Pauwpan s ..	..		..		..
Kranskuil s ...	...		...		..
Ak. ORANJERIVIER v	..	3.35	5.20		8.47
Vert. do.	...	4.3	5.45		9.20
Witteputs s ..	..	..	...		..
Belmont ..	..	5.13	6.44	..	10.48
Graspan s ..	..	..	..		..
Honingnestkloof s ..	..	..	...		..
					n.m.
Modderrivier ..	..	6.45	8.7	..	12.46
Spijtfontein s ..	..	..	..		..
Beaconsfield ..	..	8.5	9.20	..	2.18
Aank. KIMBERLEY v	..	8.15	9.30	.	2.30

KIMBERLEY NAAR KAAPSTAD.

STATIES.	[illegible]	[illegible] Klass.	Dagelijks	Dagelijks	Dagelijks
Vertrek van	v.m.			n.m.	n.m.
KIMBERLEY v ...	5.0	..	..	12.30	6.25
Beaconsfield ...	5.13	..	..	12.45	6.40
Spijtfontein s ..	..	..	...	..	...
Modderrivier ...	6.12	..	..	2.11	8.40
Honingnestkloof s ...	..	..	..	..	...
Graspan s ...	..	..	..	..	...
Belmont	7.35	..	..	4.7	10.5
Witteputs s ...	.	.	..	..	...
Aank. ORANJERIV. v	8.26	..	..	5.15	11.14
Vertrek do ...	8.47	..	..	5.35	11.29
Krankuil s ...	..	..	...	...	...
Pauw Pan s ..	.	.	...	..	...
Potfontein s ..	..	..	...	..	v.m.
Houtkraal ...	10.58	..	..	8.55	2.50
Aank D. AAR JUNC. v	11.44	..	...	10.0	3.50
		n.m.			
Vertrek do	...	12.4	...	10.30	12.4
Voor P Eliz. zie onder					
Mijnfontein s ..	...	..	..	..	
Deelfontein s ...	...	..	..	v.m.	
Richmond Weg ...	..	2.5	..	1.35	
Braak Poort s ..	..	..	..	...	
Victoria West Weg	...	3.30	..	3.32	
Biesjespoort s ...	..	..	..	..	
Drie Zusters s ...	..	..	...	..	
Nels Poort ..	..	5.43	...	6.31	
Rhenosterkop s ...	...	..	..	..	
Aank BEAUFT. W. v	..	7.8	...	8.25	
Vertrek do ..	...	7.15	...	8.45	
Letjesbosch s ..	...	..	..	...	
Aank FRASERBG W v	...	9.25	..	11.15	
Vertrek do ..	...	9.28	..	11.20	
				n.m.	
Prins Albert Weg...	..	10.40	...	1.10	
		Woensd. v.m.			
Grootfontein v ...	..	12.11	...	3.0	
Buffelsrivier ..	..	1.18	..	4.25	
Matjesfontein v ...	...	2.20	..	5.38	
Vertrek do ..	...	2.22	..	6.18	
Constabel s ..	..	..	..	..	
Aank. TOUWS RIV. v	..	4.20	v.m.	8.28	
Vertrek do ...	...	4.25	6.30	8.55	
Triangle	..	5.20	7.32	10.22	
Hex Rivier Oost ..	..	6.22	9.2	11.52	
				v.m.	
Hex Rivier ..	...	..	9.19	12.9	
Aank WORCESTER v	...	7.13	10.3	12.54	
Vertrek do ...	...	7.20	10.20	1.10	
Goudini Weg	...	..	10.48	1.47	
Breede Rivier s ..	..		11.15	..	
Ceres Weg ...	...	8.28	11.47	2.43	
			n.m.		
Tulbagh Weg ..	..	8.55	12.22	3.16	
Piketberg Weg ..	...	9.11	12.52	3.46	
Hermon ..	...	12.17	1.32	4.21	
Aank WELLINGTON v	..	..	2.22	5.10	
Vertrek do ...	...	10.24	2.37	5.20	6.0
Lady Grey Brug ..	...	10.44	3.5	5.42	6.22
Paarl ...	...	10.52	3.23	5.54	6.35
Klapmuts ..	..	..	3.53	6.20	7.5
Mulders Vlei Junctie	..	..	4.6	..	7.16
Kraaifontein ..		..	..	..	‡‡
Durban Weg Junctie	..	..	5.28	7.18	8.4
Maitland ..	..	n.m.	5.53	7.46	9.10
Zout Rivier Junctie	...	12.20	5.59	7.55	9.2
Woodstock ..	..	..	6.3	8.0	9.2
Aank. KAAPSTAD ..	..	12.25	6.8	8.5	.3

Dagelijks van af Wellington via Stellenbosch.

☞ Passagiers voor staties tusschen Kaapstad en Worcester (incluis) worden niet vervoerd met den sneltrein op Vrijdag.

* Zie onder voor de Stellenbossche en de Malmesbury Taklijn.

‡‡ De Trein die Zondags aankomt gaat over Stellenbosch en arriveert te 8.55 te Kaapstad (zie tijdtafel Stellenbossche Taklijn.)

Bij de plaatsen waar de letter s staat houdt de trein alleen stil als er passagiers zijn, en aan de Stations waarbij de letter v staat kan men ververschingen bekomen.

MALMESBURYSCHE TAKLIJN.

TERUG.	n.m.	n.m	HEEN.	v.m	v.m
Vertrek Kaapstad ...	...	4.40	Vertrek van Malmesbury ..	..	6.20
Durbanweg ...	5.22	5.27	Kalabaskraal ...	6.48	6.50
Kraaifontein ...	5.48	5.49	Kliphenvel ...	7.20	7.22
Kliphenvel ...	6.13	6.20	*Kraaifontein* ...	7.54	7.38
Kalabaskraal ..	6.47	6.49	Aankomst Durbanweg	8.18	8.20
Aankomst Malmesbury	7.15	...	Aankomst Kaapstad	9.0	...

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

HEEN.		v.m.	n.m.	TERUG.		v.m.	n.m.	v.m (Alleen Zondag.)
Vertrek Kaapstad ..		7.40	3.50	Vertrek Mulders Vlei ..		7.18	4.6	6.35
Durbanweg ..	Aank	8.20	4.33	Stellenbosch ...		7.41	4.27	6.57
	Vert	8.22	4.35	Bosman's Crossing ...		..	..	..4
Kuils Rivier ..		8.34	4.45	Vredenburg ...		7.55	4.41	7.17
Eerste Rivier ..		8.50	5.3	Lynedoch ...		8.4	4.49	7.27
Lynedoch ...		8.59	5.12	Eerste Rivier ..		8.18	5.0	7.37
Vredenburg ...		9.7	5.21	Kuilsrivier ..		8.36	5.16	7.5
Bosman's Crossing		..	..	Durbanweg	Aank	8.46	5.26	8.4
Stellenbosch ...		9.25	5.40		Vert	8.48	5.28	8.8
Aankomst Mulders Vlei		9.45	6.0	Aankomst Kaapstad		9.30	6.8	8.5

Bij de plaatsen in cursief houdt de trein alleen stil als er passagiers zijn.

EQUITABLE
Brandassurantie en Trustmaatschappij,
OPGERIGT. 1844.

DIRECTEUREN:
WelEd. heer W. G. ANDERSON, Voorzitter.
DE WEL-EDELE HEEREN
H. BEARD. | J. L. M. BROWN. | L. J. CAUVIN.
L. H. GOLDSCHMIDT, M.L.A. | W. MARSH. | J. A. REID.
H. K. TREDGOLD. | G. SICHEL.

Brandassurantie van iedere soort door de Kolonie, den Vrijstaat en de Transvaal zonder verwijl gesloten tegen billijke premiën.
N.B.—Woonhuizen Geassureerd tegen zeer Lage Prijzen.
Prompte Betaling van Vorderingen.
Agenturen opgerigt in al de voorname Steden en Dorpen in de Kolonie en omliggende Staten.
Voogdijbezigheid van elke soort ondernomen tegen Liberale Termen.

LET OP HET ADRES.—
Equitable Brandassurantie en Trustmaatschappij,
ST. GEORGESTRAAT, KAAPSTAD.
W. Y. ELDRIDGE. Secretaris

DE WAAL EN DE KOCK,

BURGSTRAAT, KAAPSTAD

Hebben nu ontvangen en bieden te Koop aan tegen lage prijzen,

GRAVEN, Spit en Stal Vorken, van alle soorten, Boschpikken, Kielhouwers KRUIWAGENS, Harken, Bijlen en Zagen, Wijngaardmessen, Tuin SCHOFFELS, Snoeimessen en Scharen, IJzeren Ledekanten, Katels, kinder KATELS, Kamer Sets, Melkpannen, Potten, Kastrollen, Roosters, PANNEN, Tin, veraarde en andere Borden, Koffijmolens, Vleesch Machines WORSTSTOPPERS, Messen en Vorken, Slagtersmessen, Hakmessen, PENNEMESSEN, Snijmessen, Nachtmaalserviezen, Concertinas, VOGELKOOIJEN, Gallonbekers, Karzweepen, Horszwepen, Peetsen, ZADELS, Toomen, Tin en Koper Bekers, Verf, Olie, Smeer, Teer, TERPENTIJN, Vernis, Lijnolie, Ruiten, Stopverf, Witkwasten, VERFKWASTEN, Amerikaansche Koffers, Trommels, Portmanteaus, KOPEREN KETELS, IJzeren Ketels, Tin Ketels, Koffie Kannen en Potten, ZEEP POTTEN, Komfijt Potten, Koper en veraarde Water Gieters, TUINSPUITEN en Pijpen, Hang Spiegels, Zak en Toilet Spiegels, MONDFLUITJES, Schenkbladen, Spijkers, allen soorten en maten, HOEFIJZERS, Hoefspijkers, Hoefvijlen en Messen, Schenierer SCHROEVEN, Bouten en Moeren, Scharen, Bijtels, Omslagen, Boeren OMSLAG, Handboren, Schaapscharen, Hang Sloten, Ovale en Ronde BADEN, Galvanische Emmers en Kommen, Water Vaatjes, Assen, VEREN, Ambijlen, Smids en Handschroeven, Hand en andere Hamers, VOERMACHINES, Loodpijp, Heiningdraad, Raamlijn en Gewigten, KARLAMPEN, Handvatsels, Huis en Hangklokken, Roskammen, KABELGAREN, Sikkels, Trek- en Balans Schalen, Tuinlijn, Bok en TIJGER Slagijzers, Zeismessen, Bushel Maten, Doodkist Beslag, VORSTPLATEN, Zinkplaten, Geuten en Pijpen, en alle andere IJZERBENOODIGDHEDEN van alle soorten.

ALSOOK VOORHANDEN
BESTE BLOEM VAN ZWAVEL.

Gedrukt en uitgegeven door M. G. Roeper handelende onder den stijl of de firma van Hofmeyr & Regter, Gebouwenplein, Kaapstad.